SAYI: 1521 | CUMARTESİ 31 MAYIS 1941 | SENE 5
TELEFON Baş M. 20827 İdare M. 23300 | TELGRAF İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Tesis Tarihi 1936 | SAYISI 5 KURUŞ | Posta kutusu No.
ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 34
ABONE: Senelik: 1400 6 Aylık: 750 3 Aylık: 400
Gazetede gönderilen evrak iade edilmez

Almanların Son Kozu

Almanlar bu yaz umdukları neticeyi alamazlarsa harbi fiilen kaybetmiş olacaklardır. Bunun içindir ki her ne pahasına olursa olsun önce İngiltereyi yenmek, bunu yapamazlarsa hiç olmazsa kendilerine mukavemet imkânını kazandıracak bölgelere sahip olmak istiyorlar..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Ankaradan:

Günün fili vâkıları arasında merak mevzuu olan soruların ehemmiyet derecesi ne olursa olsun; yine herkesi umumî bir suâlin cevabı alâkalandırmaktadır:

— Bu harp ne vakit bitecek ve sonu ne olacak?.

Hâdiselerin cereyanı arasında bu umumî merak ve tecessüsü kesin bir şekilde cevaplandırmanın imkânı yoktur. Fakat, Almanların bu sonbahara kadar harbi tamamile değilse bile; Avrupa ve Akdeniz kıt'asında kat'î surette bitirmek karar ve azminde oldukları muhakkak bir şekilde göze çarpıyor. Mihverin birinci hedefi İngiltereyi vurmaktı. Bunun kat'î bir darbe ile, en kısa zaman mesafesi içinde mümkün olamıyacağını, hattâ gün geçtikçe hayal ve vahime şekline inkılâp etmekte bulunduğunu Almanya da, İtalya da anlamış bulunuyor.

Böyle bir neticeye varmak mümkün olamadığına, yani İngiltereyi İngiliz adalarında ve denizlerde mağlûp etmek elde bulunmadığına göre, Almanya şimdi bütün gayretini Avrupa kıt'asında yeni nizamı kurmıya ve İngiltereyi Akdenizden kovmağa hasretmiştir.

İngilterenin Akdenizden çıkarılması; Afrika ve Küçük Asya ile Arap yarımadasından çıkarılması demektir. Bu kıt'adan çıkarılan İngilterenin Uzak Şarktaki, Hindistan ve Orta Asya cenup bölgesindeki hâkimiyeti de kırılır, hattâ bu haldeki İngiltereye karşı japonya ve icabına göre Sovyet Rusya da harekete geçer, Amerika ve İngilterenin iş ve elbirliği yalnız Atlantiğe ve Amerikanın şimali şarkî kıyısı ile Britanya adaları arasına inhisar eder. Böyle bir vaziyette de esasen mihverin plânı olan dünyaya hâkimiyet iddiası tahakkuk etmiş olur. Bundan öteye; harbin İngiltere ile Almanya arasında devamı uzun yıllar meselesi olur, fakat, Almanya da bu uzun yıllar için iktıza eden mukavemet imkânlarını elde etmiş bulunur.

Ancak, Almanyanın bugünkü hedefi ve harp hamlesinin gayesi yukarıda işaret ettiğimiz umumî neticeye bir ân önce kavuşmak olmasına rağmen, vaziyet ve hâdiselerin inkişafı hiç de kendisine müzahir görünmemektedir. Almanya, başladığı ve müsebbibi bulunduğu harbin en çetin devresine gelmiştir. Avrupa kıt'asını bir buçuk yıl içinde baştan başa hükmü altına alan Almanya; şimdi ihtiyarî binbir türlü müşkülâtı ihtiva eden, hattâ imkânsızlıklar ifade eyliyen engeller karşısında bulunmaktadır. Almanya uzun yıllar zarfındaki hazırlığı sayesinde

(Devamı 5 inci sayfada)

Giritte Alman ve İtalyan kuvvetleri cenuba sarkıyor

Maksatları, İngiliz kuvvetlerinin vapurlara irkâbına mâni olmak

Almanlar Giritte 600 tayyare kaybetti

Vişi, 31 (A.A.) — Havas — Ofi Ajansının askerî muharriri Girit ve Afrikadaki harekâttan şu şekilde bahsetmektedir:

Giritte Alman ve İtalyan kuvvetleri, Avustralyalı ve Yeni Zelândalı kıtaatın vapurlara binebilecek bir tek yer olan Messara koyuna inmelerne mâni olmak için cenuba doğru ilerlemektedir. Şimdiki halde İngiliz kuvvetleri Ayda dağına doğru püskürtülmüşlerdir.

Libyada, İngilizlerin Halfaya Boğazını tahliyelerindenberi harekât yavaşlamıştır.

ALMANLAR 600 TAYYARE KAYBETTİLER

Nevyork, 31 (A.A.) — Unayted Pres'e göre, Almanlar şimdiye kadar Giritte 200 ü nakliye tayyaresi olmak üzere, 600 tayyare kaybetmişlerdir.

İskeleden düşen iki boyacı

Şehremininde oturan İlhami ile Heybeliadada oturan Ekrem Uygun, Heybeliadada Ayyıldız caddesinde Mehmet Kazancının evinin kaplamalarını boyarken iskeleden düşmüşler, fakat bir şey olmamıştır.

Yaralanan gazoz işçisi

Atlamataşında 14 numarada oturan Ankara gazoz fabrikası işçilerinden Yakub gazoz şişelerini temizlerken şişeler patlamış ve elinden yaralanmıştır.

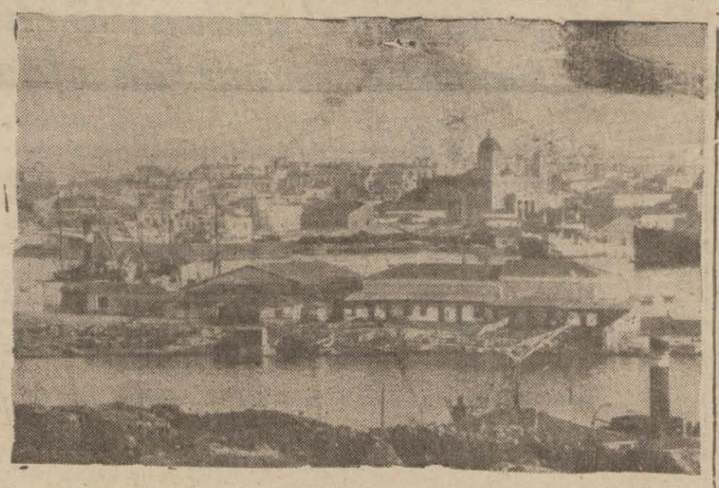

Giritte Almanların en son işgaline geçen şehirlerden Kandiye

Meçhul tayyareler Dublene bomba attılar

Bir çok kimseler enkaz altında kaldı

Düplen 31 (A.A.) — Meçhul tayyareler bu gece şehir üzerine bombalar atmışlardır. Ölü ve yaralıların miktarı meçhuldür. Fakat birçok kimselerin enkaz altında gömülü kaldıkları zannedilmektedir. Hava dafi bataryalarının ateşi son derecede şiddetli olmuştur.

İrlandanın şimalinde de Alman tayyareleri uçmuşsa da, bombalar atılmamıştır.

Cimma'daki İtalyanlar sıkıştırılıyor

Cenup bölgesinde 7 bin esir alındı

Kahire, 31 (A.A.) — Askeri sözcü dün akşamki beyanatında muhtelif hâdiseler hakkında şu beyanatta bulunmuştur.

İngiliz Hava karargâhının tebliğine göre, düşman Tobruğa şiddetli bir hahava taarruzunda bulunmuştur.

Habeşistanda fena havalara rağmen, askerî harekât memnuniyet verici bir surette devam etmektedir. İtalyan esirlerinin adedi gittikçe artmaktadr. Habeş vatanperverleri Cimma mıntakasında gittikçe artan bir faaliyet göstermektedir. İtalyanlar hem önden, hem arkadan hırpalanmaktadır.

(Devamı 5 inci sayfada)

GİRİT Harbine Bir Bakış

HAREKÂT şimalden cenuba doğru genişliyor

Almanlar ise harekâta artık bitmiş nazarı ile bakmaktadırlar

İngiliz kumandanı General Freberg in Mısıra gittiği ve tayyarenin inerken parçalanarak Generalin öldüğü haberi de var

ALMANLAR HAREKATIN BİTTİĞİNİ SÖYLÜYORLAR

Anadolu Ajansı tarafından neşredilen Alman tebliğine göre, Almanlar Giritteki harekâta bitmiş

(Devamı 5 inci Sahifede)

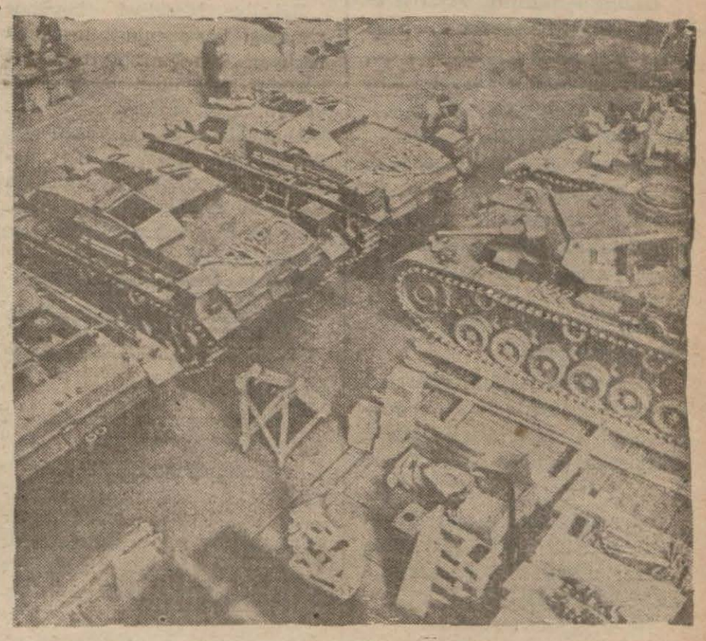

İngiliz Fabrikalarında mütemadiyen inşa edilmekte olan muharebe tankları

HARP VAZİYETİ

Giritte, İngiltere adasındaki yetişmiş ve alıştırılmış İngiliz kıt'aları bulunsaydı, netice başka olurdu

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

GİRİT ADASININ ÂKIBETİ

Almanların (Kandiye) yi işgal ettiğine ve Girit adasındaki müdafaa kuvvetlerinin kumandanı General Freybergin Giritten tayyare ile ayrıldığına dair haberler vardır. Eğer bunlar doğru ise, Girit harbinin son safhası uzun sürmiyecektir. Bundan sonra Giridi kurtarmak bahis mevzuu olamaz. Halkın yapmak istiyeceği bazı çete muharebelerinin de bir tesiri olmıyacaktır. Adaya İtalyan kıtalarının da çıkarıldığına bakılırsa, İngiliz mukavemetinin sona erdiğine hükmedilebilir.

Şarkî Akdenizde Girit adası Kıbrıs - Kandiye ve Kandiye - Sollum deniz barajlarının ek noktasıydı. Girit kaybedildiğine göre

(Devamı 5 inci sayfada)

Haftalık askerî icmal

Askerlik mütehassısımızın bir haftalık askerî harekâta dair yazdığı bu çok şayanı dikkat makaleyi BUGÜN

4 üncü sahifemizde okuyunuz

Bir Kısım Vergi Zamları Bu Sabah Başladı

Kibrit ve Sinema Bilet Ücretleri Bugün Arttı

İçki ve sigaralara, mektup, telgraflara yarın ne kadar zam yapılacak ?

Defterdarın vergi zamları hakkında beyanatı

Fevkalâde vaziyet dolayısile vergi ve İnhisar maddelerine yapılan muvakkat zamlara ait kanun yarın sabahtan itibaren mer'iyete girecektir. Yalnız, Resmî gazetede neşredilen bir kararname ile sinema resimlerine yapılan yüzde 10 ve kibrit fiatına yapılan 20 para zam bugünden itibaren tatbik edilecektir. Bu suretle bugün sinema ücretleri bir miktar artmıştır. Kibritler de 100 paradan satılmaktadır.

Ancak sinemaların bu yeni tarifeleri Belediyece henüz tasdik edilmediğinden sinemacılar bugün ve yarın zam miktarını ceplerinden vereceklerdir.

Diğer taraftan yarın sabahtan itibaren fiatları artacak inhisar maddelerile vergiler hakkında

(Devamı 5 inci Sahifede)

Bağdadın zabtı saat mes'elesi değilse, gün mes'elesi...

Irak hükûmet merkezine doğru üç kol ilerliyor

Vişi 31 (A.A.) — «Havas - Ofi» Bağdadın İngilizler tarafından zaptı eğer bir saat meselesi değilse, bir gün meselesidir. Üç kol, Irak hükûmet merkezine doğru ilerlemektedir.

Maverayı Erdünden hareketle çölü geçen birinci kol Iraklıların elinde bulunan Rutba kalesini kenarda bırakarak, Habbaniye civarındaki Ramda'ya gelmiştir.

Habbaniyeden ayrılan ikinci kol Falluja'yı geçmiştir.

Üçüncü kol da Dicle boyunda bağdada doğru çıkmaktadır.

Suç işliyenler azalıyor

Ceza evlerindeki mahkûmların sayısı 21 bin 237 ye indi

Mahkûmların ekseriyetini kimler teşkil ediyor ?

Tekmil Ceza evlerinde 226 sı kadın, 159 u çocuk olmak üzere 8629 katil bulunuyor!

Adliye Vekâleti memleketimizdeki Ceza ve Tevkif Evlerinin vaziyeti hakkında şayanı dikkat bir broşür çıkarmıştır. Buna nazaran kânunusani 1941 in birinci günü tekmil Ceza Eevlerinde bulunan mevkuf ve mahkûmların sayısı 21 bin 237 si mahkûm 8247 si

(Yazısı Beşinci Sayfada)

Amerikanın Londra sefiri Amerikada

Nevyork, 31 (A.A.) — Amerikan Rdyosu, Amerikanın Londra Sefiri Con Vaynan'n dün öğleden sonra tayyare ile Nevyork tayyare meydanına indiğini bildirmektedir. Vayman Ruzvelt ile ve Amerika hükûmet erkânı ile görüşmüştür. Sefirin, Cümhurreisi Ruzvelt'in Hayd Park'taki sayfiyesine misafir olup olmadığı malûm değildir.

İki muhtekir satıcının mahkûmiyeti

Bir şekercinin de dükkânı üç gün kapatılacak

Rifat Ercan isminde bir şekerci dükkânında mevcut şeker stokları için beyanname vermediğinden dün asliye 2 inci cezaya verilmiş ve 25 lira ağır para cezasile dükkânının 3 gün kapatılması kararlaştırılmıştır.

Balıkpazarında Tahmis sokağında 2 numarada çay taciri Rüstem

(Devamı 5 inci Sahifede)

Haziran maaşı tediyesi için emir bekleniyor

Bugün malî yılın son günüdür

Bugün 1940 mali senesinin son günüdür. Bu münasebetle ekseri Belediye ve Maliye Şubelerinde öğleden sonra tatil olmasına rağmen akşama kadar çalışılacak ve hesplardan, vergilerden 1941 mali yılına az devir bırakılmasına itina edilecektir. İcra Dairelerı de ayın 5 inci gününe kadar kapalı bulunmaktadırlar.

Yeni kadrolar ve Haziran maaşının tediyesi için bugün öğleye kadar Defterdarlığa henüz bir malûmat gelmemiştir. Pazartesi günü sabahleyin telgrafla emrin verileceği ve o gün tediyata başlanılacağı anlaşılmaktadır. Ücretlilerin istihkakları verilmiş bulunmaktadır.

BÜYÜK RÖPORTAJ

Hukukçular ve Doktorlar sevişen iki âma gencin evlenebileceğini söylüyorlar

Dilsiz, Sağır ve Körler Cemiyeti azasınran iki gözü âma viyolonist Danis Alpagut ile yine iki gözü âma piyanist İsmet Dinçerin macerasını dün, Daniş Alpagutun ağzından nakletmiştik. İki âma genç kat'î olarak evlenmeğe karar ver-

(Devamı 5 inci sayfada)

Bir İngiliz filosu Cebelüttarıktan ayrıldı

Lâlinea, 31 (A.A.) — Faryus tayyare gemisi, bir kruvazör, üç torpido dün Cebelüttarıktan ayrılmıştır. Dört İngiliz ticarett vapuru dün limana gelmiştir.

KISACA

Avrupanın müstakbel çehresi

A. ŞEKİP

Nazi zimamdarları müstakbel Avrupanın tanzimi, plânlaşması ile uğraşıyorlar. Arasıra, faşist nâşiri efkârı gazeteler, harp sonu Avrupasının çehresi hakkında ana hatlar çiziyor, bir sürü mütalea beyan ediyorlar.

Nihayet, evvelki gün, İngiliz Hariciye Nazırı Mister Eden de, harp sonrası Avrupanın nasıl olacağını söylediği bir nutukta ifadeye çalıştı.

Mister Eden diyor ki:

«Devamlı bir hal sureti ve dahilî sulh istiyoruz.» Eden, bundan başka, hürriyetten, ticarî müvazeneden ve saireden bahsetti.

Bizim kanaatimize göre, Avrupa kıt'asında, bütün iyi niyetlere rağmen, «devamlı bir hal sureti» bulmak, «dahilî bir sulh» temin etmek mümkün değildir. Daimi ne vardır ki?.

Harp henüz bitmemiştir. Bizce, harp sonu Avrupasının, manzara ve çehresi, ne nazilerin, ne faşistlerin, ne de Mister Edenin dediği şekilde tebellür etmiyecektir.

Ya, nasıl olacaktır?.

Bu suale, şimdiden cevap vermek imkânsizdır. Geçen Büyük Harpte de birçok tasavvurlar, projeler vardı. Sonra, hangi biri tahakkuk etti?. Muhakkak ki, bu harpten sonra da, Avrupanın çehresi maddî, manevî bambaşka olacaktır.

Amma, nasıl?.

Allah bilir.

Yarın Başlıyoruz:

Onun Hayatını Anlatıyorum

Yazan: HALÛK CEMAL

Zevk ve ihtiras âlemlerinin hakiki sahnelerini, yaşanmış maceraların hatıralarını yarından itibaren SON TELGRAF'ta okuyunuz..

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

ANADOLU AJANSI

Bizim Anadolu Ajansı ömür bir müessesedir. Size yeni bir misal arzedeyim de, siz de, benim gibi, Anadolu Ajansının cidden ömür olduğunu anlayınız.

Kaç gündür Mecliste bütçe müzakereleri oluyor. Ajans, bu müzakere safhalarını sabah gazetelerine tâ gece yarısından sonra veriyor.

Bu, bir şey değil.. Daha şık tarafı var:

Çarşamba günü Mecliste cereyan eden bütçe müzakerelerini, Anadolu Ajansı, Perşembe günü saat 11 de verdi.

İşin bir tuhaf tarafı daha: Bültende 29 tarihi var. Metinde: «Bugünkü içtimada... ilâh.» diye geçiyor.

Ne diyelim?. Arslan!

MAHKEMEDE GÖZYAŞI

Şu meşhur ve mahut randevucu Madam Atinanın muhakemesi bitti ve üç buçuk yıl hapse mahkûm oldu. Gazetlerin yazdığına göre, Madam Atina, karar tefhim edilirken, hüngür hüngür ağlamış... Hem de çok ağlamış..

Bir arkadaş:

«— Ne yapalım, dedi, vaktiyle de, Madam Atina ne kadar çok güldü, eğlendi.. Şimdi de, biraz ağlasın, ne çıkar?..

BİR İLÂN MÜNASEBETİYLE

Amerika Birleşik Devletleri Cümhurreisi Bay Ruzvelt, geçen gün söylediği nutukta:

«Amerikada fevkalâde millî tehlike hali ilân etti.»

İyi ki ilân etmiş... Yoksa, bütün dünya, Amerikanın da bir tehlike karşısında olduğunu nereden bilecekti?.

Bakalım, bu ilândan sonra, Amerika, harbe doğru daha kaç adım atacak?.

SİNEMALARDA KADINLAR

Bir fıkracı arkadaşın yazdığına göre, muhtelif filmlerde, kadınlar, her nevi role çıktıkları halde, yalnız komik rollere rağbet etmiyorlarmış!.

Arkadaş soruyor:

«— Bu kadar erkek komik var, hiç kadın komik gördünüz mü?.»

Fakat, bizce, bazı bayanların, ayrıca komiklik yapmasına lüzum var mı?.

AHMET RAUF

Yeni hasta yatakları

Şehir hastahanelerine yeniden 100 yatak ilâve olunuyor

Belediye, Mecidiye köyünde yapacağı hastanenin inşaatına başlıyamadığı için bu yıl mevcut hastanelere yeniden yataklar ilâvesine karar vermiştir. Belediye Sıhhat Müdürlüğü her hastaneye ilâvesi lâzım gelen yatak miktarını tesbit etmektedir. Sonbahara kadar bu iş bitirilecektir. Bu suretle yeniden 100 yatak ilâve olunacağı tahmin edilmektedir.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Unkapanından Yenikapıya kadar imtidat edecek olan Gazi bulvarı üzerindeki istimlâkler süratle ilerlemektedir. Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar istimlâkler devam ederken bir taraftan da yolun açılması ve tanzimini alâkadarlara emretmiştir.

★ Belediye, Kapalıçarşının yollarını 1941 yılı bütçesinden ayrılan tahsisatla beton olarak inşa ettirecektir.

★ Belediye İmar İşleri Müdürlüğü Kâğıthane ve civarının hususiyetini nazarı dikkate alarak buraya ait ayrı bir plân vücude getirmeğe karar vermiştir. Kâğıthanenin tarihî kıymeti nazarı itibara alınarak hazırlanacak bu plân hakkında Müzeler İdaresinin de mütaleası alınacaktır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Şehrimize gelen bazı Alman mümessilleri, alâkadar makamlarla temasa geçerek bize kâğıt satmak istekilerini bildirmişlerdir. Almanlarla bir anlaşmaya varıldığı takdirde mübadele hususî takas esasları üzerinden yapılacaktır.

★ Son günlerde memleketimize Suriye menşeli 12 vagon limon geldiği haber alınmıştır. Ancak bu limonlar bitli olduğu için henüz ithal edilmemiştir.

★ Dün İstanbuldan 400,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda Macaristana 123,000 liralık külçe bakır, Almanyaya tütün, Mısır ve İtalyaya balık gitmiştir.

MÜTEFERRİK:

★ Küçükmustafapaşada kömürcü Hüseyin damgasız kantar kullandığından dolayı Ölçüler Kanununa muhalif hareket suçile Adliyeye verilmiş ve muhakemesi yapılan Birinci Asliye cezada 10 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

★ Beyazıdda Okçularbaşı caddesinde 65 numarada oturan Yerasimosun 18 yaşlarındaki oğlu Foti, iskmleye çıkarak camları silerken muvazenesini kaybederek düşmüş, başından ağırca yaralanmıştır. Foti, kazayı müteakip tedavi altına alınmıştır.

★ Belediye odacılarından İbrahim Etemin istediği kimselere fakrühal ilmühaberi tanzim ederek vermek suçile Birinci Asliye Cezada görülen emniyeti ve vazifeyi suiistimal davası neticelenmiştir. Suçlunun bu hareketi sabit görülmekle hakkında bir sene hapis cezasına ve 22 lira para ödemesine karar verilmiştir.

HALK Filozofu

Yeni bütçe yılı

Büyük Millet Meclisinde günlerdir bütçe müzakereleri devam ediyor. Bütçe müzakerelerinin bize göre bir hususiyeti vardır. Millet vekillerinin, memleket hizmetleri için sarfedilmek üzere hükûmet emrine verdiği bu tahsisatın müzakere ve kabulünde, çeşitli memleket meseleleri görüşülü[illegible]. Birçok hatipler söz alıyor. İyi yürüyen, yarım yürüyen, hiç yürümeyen işlerimiz üzerinde duruluyor.

Meb'uslarımız, bir takım noksanları, hataları, ihmalleri, ortaya atıyorlar. Demokrat bir memleketin ruhuna yaraşır tarzda, bu davalar açıkça konuşuluyor. Mesul vaziyette olan İcra Vekilleri Heyeti azası, millet vekillerine zahat veriyor.

Efkârı umumiye, bir takım hâdiseleri daha yakından, takip ettiği safhaları, istatistiği ve neticelerile beraber öğreniyor.

Hulâsa, Mecliste, müzakereleri müstakil ve demokrat Türkiyenin bir olgunluk imtihanı mahiyetini alıyor.

Bu yıl da, hükûmet, bu imtihandan alınakile çıkmış, gördüğü, görmekte olduğu ve göreceği işlerin hesabını temiz bir vicdanla vermiştir.

Yeni bütçenin tatbik edileceği yeni yılın, memleket için hayırlı olmasını temenni ederiz.

REŞAT FEYZİ

Otakçılar - Yaşmakçı yolu

Eyüpte Otakçılarda Yaşmakçı çayırı ile Nişanca arasındaki yolun parke olarak yapılmasına devam olunmaktadır. İnşaat birkaç güne kadar ikmal olunacaktır.

Otakçılardan Münzeviye kadar olan yolun da parke olarak inşası kararlaştırılmıştır.

Marif teftiş raporları

İlk tedrisat müfettişleri çıkan ders yılına ait teftiş raporlarını haziran sonuna kadar Maarif Müdürlüğüne vereceklerdir.

Bu hususta Maarif Müdürlüğü bütün kazalarda bulunan müfettişlere bir tamim göndermiştir.

Yakında İkdamda

HAZRETİ MUHAMMET

Ve İslâm ordularının muharebeleri

Yazan: Ziya Şakir

İslâm ordularının yaptığı gazvelerin bu çok şayanı dikkat tafsilâtını, Ziya Şakir, bu yeni eseri ile İkdam refikimiz okuyucularına takdim edecektir..

Günün meselesi:

Ekmek fiatleri ucuzlıyacak mı?

Belediye bir çuval undan 103 ekmek çıkarmıya muvaffak oldu

Belediye ile fırıncılar arasında bir çuval undan çıkacak ekmekler hakkında yine ihtilâf çıkmıştır: Belediye, bir çuval undan 96 ve ekmekciler de ancak 94 ekmek çıkabileceğini iddia etmektedirler. İhtilâfı kat'i bir hal çaresine bağlamak için Belediye Riyaseti yeni bir tecrübe yapmağı kararlaştırmış ve bu tecrübe ekmekçilik mütehassısı Esad, Şehir Meclisi âzasından Ferid Cemal ve Belediye İktısat İşleri mürakiplerinden birinin riyaseti altında yapılmıştır.

Tecrübe sonunda bir çuval undan normal vezinde 103 ekmek çıkarılmıştır. Belediye ekmeklerin birkaç tanesini tahlil ettirmek üzere kimyahaneye göndermiştir. Kimyahaneden ekmekler hakkında müsbet bir rapor alındıktan sonra ekmek narhı yeniden tetkik olunacaktır. Belediye bugünkü ekmek fiatlarını bir çuval undan 96 ekmek çıkacağını nazarı itibara alarak tesbit etmişti. Bir çuval undan 103 ekmek çıkacağı sabit oldutan sonra ekmek fiatları bir miktar daha ucuzlatılacaktır.

Diğer taraftan bu vaziyet karşısında fırıncılar ekmek başına 20 para zam talebinden vaz geçmiştir.

Gelen kahveler

Yeniden 40 bin beşyüz çuval kahve dağıtılacak

İstanbul gümrüğünde bulunan 1500 çuval kahve bu ay başı çıkarılarak tevzi edilecektir. Mersine gelen 30 bin çuval kahveden henüz şehrimizin hissesi gelmemiştir. Vilâyet, bu kahveleri tacirlere değil, resmî ve hususî bütün müesseselerle perakendeci kuru kahvecilere verecektir. Bu surtle malların birkaç tüccarın elinde kalmaması temin edilecektir.

Lâstik tevzii

Öbür akşama kadar almıyanların hakkı yanacak

Vilâyetten otomobil lâstiği vesikası aldıkları halde henüz müracaat ederek lâstilerini almamış olanlara yarın akşama kadar mühlet verilmesi kararlaşmıştır. Hakları olan lâstikleri öbür akşama kadar almiyanların lâstikleri salı sabahından itibaren başka kimselere verilecektir.

ADLİYE ve POLİS

Yarım kilo kuru kahveyi üç liraya satmıya kalkışan şoför

Beşiktaşta cereyan eden bu ihtikâr hâdisesinin muhakemesi nasıl neticelendi?

Dün Asliye 2 inci Cezada şayanı dikkat bir ihtikâr vak'asının muhakemesi bitirilmiştir:

Davanın suçlusu evvelce ot müteahhidi Emine ait 2177 numaralı kamyonun şoförü olan ve şimdi Beşiktaşta Şenlikdede mahallesinde Dere sokağında 18 numaralı evde oturan Nevzat Kurdadır.

Nisanın dördüncü günü, sivil polis memurlarından Şemseddin, kuru kahveci Mehmedin dükkânından yarım kilo kavrulmuş ve çekilmemiş kahve almış. Evine giderken, Beşiktaşta İranlı Mehmedin kahvesine uğramış. Orada oturanlardan şoför Nevzadın ısrarı üzerine, kahveyi satın aldığı gibi 90 kuruştan kendisine satmış. Şemseddin kahveden gittikten sonra şoför Nevzat, bu kahveyi satılığa çıkarmış. O sırada, kuru kahveci Mehmedin Tahmis sokağındaki dükkânında çalışan Saim, kahvenin önünden geçiyormuş. Kendi çalıştığı firmanın kâğıdına sarılı yarım kilo kahvenin 90 kuruş yerine 300 kuruştan satılığa çıkarıldığını görünce, gizlice polis çağırmış. Kendisi, müşteri gibi davranmış, Nevzada 5 lira uzatmış, paranın üstü olan iki lira ile birlikte yarım kilo kahveyi ondan alınca, polisler zabıt tutmuşlar.

Nevzat, mahkemede, bu kahveyi satmak niyetinde olmadığını, kahvedeki arkadaşlarının alay olsun diye fiat arttırdıklarını, kendisinin de 300 den aşağı vermezmiş gibi hareketle alaya mukabele ettiğini söyledi. Şahitler, işin ciddî bir satış mahiyetinde olduğunu anlattılar. Mahkeme de, Nevzadın 25 lira para cezası ödemesine karar verdi.

Diğer taraftan, bu kahvenin mahkeme kararile müsaderesi lâzım geliyordu. Halbuki, memurlarca tutulan zabıttan, Nevzada geri verildiği anlaşıldı. Nevzat, «kahveyi eve götürerek pişirdim, içtim» diyordu. Mahkeme, Müddeiumumiliğin bu husustaki talebine de uygun olarak, iade zaptının bir sureti çıkarılmasını ve kahveyi maznuna iade eden memurlar hakkında takibat yapılması için Müddeiumumiliğe gönderilmesini karar altına almıştır.

Yeni şarap fabrikası

İnhisarlar Umum müdürlüğü yeni bir fabrika inşa edecek

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İzmirde yeni bir şarap fabrikası kurmağı kararlaştırmıştır. Buna ait makineleri Almanyadan getirmeği de temin etmiştir. Bu arada Tekirdağ şarap, Bomonti bira ve tütün fabrikalarına lüzumlu makineler de getirilecektir. Getirilecek makineler 3,5 milyon lira değerindedir.

Denizyolları Umum Müdür Muavini Ankaraya gitti

Denizyolları Umum Müdür muavini Yusuf Ziya Kalafatoğlu Vekâletle temas etmek üzere Ankaraya gitmiştir. Önümüzdeki hafta şehrimize dönecektir.

Her kazada siperlerin yeri tesbit edildi

Vilâyetin tamimi üzerine bütün kazalarda siperler kazılmağa başlanmıştır. Kaza kaymakamları siper kazacakları yerleri tesbit etmişler ve bir rapor halinde Vilâyet Seferberlik Müdürlüğüne bildirmişlerdir. Vilâyet icabeden amele ve tahsisatı temin etmiştir.

Beyazıtta nakledilecek bir çeşme

Beyazıt meydanının açılması ve tanzimi buradaki bir çeşme yüzünden geri kalmaktadır. Eski eserleri koruma Cemiyeti ve Müzeler İdaresi bu çeşmenin yıkılmasına mani olmaktadır. Belediye bunun üzerine çeşmeyi olduğu gibi başka yere nakletmeği düşünmektedir. Bu hususta tetkikler yapılmaktadır.

Yumurta ihracatı canlandı

Uzun müddettenberi duran yumurta ihracatı son günlerde Almanyadan yapılan talepler üzerine yeniden başlamıştır. Dün ilk defa olarak mühim bir parti yumurta Almanyaya sevkedilmiştir.

Almanyaya bundan sonra ihracatın devam edeceği hakkındaki haber piyasada çok iyi tesir yapmıştır.

Her kazada bir halk hamamı açılıyor

Belediye Reisliği Vilâyetimizin 11 kazasında birer halk hamamı açmağı kararlaştırmıştır.

Her kazada bu hamamların seçilmesi için dün kaymakamlıklara emir verilmiştir.

Ayrıca Üsküdarda Umraniye köyünde ve Şişlide 2 halk hamamı yapılacaktır.

Yalovaya yeniden konacak elektrik lâmbaları

Yalova vapur iskelesinden kaplıcaya giden yol üzerinde yeniden elektrik lâmbaları konulması Belediyece kararlaştırılmıştır.

Kazaya yeniden 30 elektrik lâm-

DIŞ Politika

Harbe alışmak..

Yazan: ALİ KEMAL SUNMAN

Almanyada neler oluyor?. bahsi harbin başlangıcındanberi ne kadar merakla takip edildiği bellidir. Oraya dair alınan haberler pek seyrektir. Bunların doğrusu ile doğru olmıyanı vardır. Rivayetlerin çıktığı menbalar da kendi arzularına göre neşriyatta bulunabilirler. Onun için bütün bu harbin her haberi gibi Almanyada olup bitenlere dair verilen malûmat karşısında da azamî ihtiyatkâr olmağı daha başlangıçtan tavsiye edenler aldanmadılar sayılır. Söylenenler eğer mahkeme ve muhakeme terazilerine vurulsa pek azı böyle bir imtihana dayanabilecek. Fakat bahsi daha geniş tutmak lâzım. Yalnız Almanyada olanları değil, muharip memleketlerden İngilterede neler cereyan ettiğine dair tam malûmat alabilmek ihtiyacı da kendini hissettirmektedir. Bu hal de tabiî görülmeli. Çünkü fevkalâde bir hal var. Harp esnasında, herkes de ne kadar şiddetle cereyan ettiği malûm olan böyle bir mücadele sırasında muhariplerin düşünceleri yalnız hariçtekilerin merakını tatmin için onlara havadis yetiştirmek olmıyacağı aşikârdir. Dünya efkârını büsbütün haberdar etmeksizin bırakmak da olmaz. Fakat her muharip taraf istediği bir haberi ancak kendi istediği zamanda neşredecektir. Bunları gözönüne getirince her öğrenilen malûmat karşısında dikkatli olmak zarureti bir kere daha kendini gösteriyor. Çok defa muhakeme yürütülen malûmat ya eksiktir, yahut bir hissiyatı okşadığı için hakikat gibi görünmüştür. Böyle olunca ona güvenerek yürütülmek istenen muhakeme ve çıkarılan netice sakat olacaktır.

Bu mevzua temas eden bir İngiliz muharriri değil yalnız Almanyada neler olduğuna dair daha çok haberler almanın imkânsızlığını, hattâ İngilterede birbirinden uzakça, fakat münakalât vasıtaları mükemmel olan belli başlı yerler arasında bile havadis noksanlığına çarptığını yazıyordu. Bunu tutturarak şuna varıyor: Bu harp hakikaten bir takım hususiyetler arzediyor ki meselâ geçen sefer harpte görülmemişti. İngilizlerin tarihinde bunun eşi olmıyan bu harp olduğunda ise şüphe yok. Bunu İngilterede hayat ile memat arası geçen saatlerde, bombardıman zamanlarında yazılmış yazılardan, meselâ bir dostun diğerine yazdığı ehemmiyetsiz gibi görünen basit bir mektuptan da anlamak kabil. Gelişi güzel yazılmış bir cümlenin bile bazan çok manaları oluyor. İngilteredeki neşriyattan orada harp hâleti ruhiyesinin ne olduğunu gösterecek emetleri görmek mümkün oluyor. Muhakkak ki müşkülât çekiliyor. Fakat daha evvel bu müşkülât çoktu diyorlar. Çünkü sükûn ve huzur zamanlarına veda ederek harbin icaplarına göre umumî ve hususî hayata uydurmak birdenbire kolay olmamıştır. Halbuki bu zamanlarda bu yolda çekilmiş olan türlü zorluklar artık ortadan kalkmıştır. Tabiî bunların yerine diğer müşkülât gelmek suretile. Fakat asıl müşkülât bir halden diğerine geçerken çekilir. Bir kere harp haline geçtikten sonra her an havadan bombalar yağacağını düşündükçe buna da alışıyor.

Hayatın böyle bir kanunu var. Yaşıyanları alıştırmak. İngilizlerin umumi ve hususi hayatlarının her suretle kendini gösteren hâlâ icapları bu mevzuda yazı yazan İngiliz muharrirlerine hulâsaten şunları söyletmektedir:

Bu harp insanların tabiatinde ne kadar yükseklik, fedakârlık istidatları varsa onları inkişaf ettirmeğe bir vesile teşkil etmiş olur. Daha iki sene evvel tasavvuru bile zor gelen öyle fedakârlıklar var ki şimdi onlara katlanılmaktadır.

Acaba İngiliz paytahtının altında da diğer büyük bir şehir daha yapılacağı bu harpten evvel düşünülseydi kimbilir ortaya ne plânlar konacak, ne münakaşalar olacak ve kimbilir bunlarla ne kadar zaman geçecekti?. En azından on sene.. Fakat şimdi Londranın altında bir buçuk senede yeni bir memleket kazılmış oldu.

Edebî Roman: 76

KOLKOLA

Müellifi: **Nizamettin NAZİF**

Çıtır çıtır yanan dalların alevlerile ısınıp karın doyurmak.

— Sonra sevişmek... Kimseden çekinmeden, kimsenin görmesinden ürkmeden, sevişen çiftlerle karşı karşıya geçip sevişmek.

— Evet... Tabiat bunu bahşediyor ve bizden bunu istiyor. Kurduğumuz her cemiyeti beğenmememizin sırrı bunda. Yaptığımız her cemiyeti bir asır, beş asır sonra bozmağa mecbur kalışımızın sırrı bunda. Tabiat bizi istediği şekle sokmak istedikçe, biz ortaya belki bir yeni şekil, fakat mutlaka değişmeğe mahkûm bir şekil atıyoruz. Ve günün birinde bunu ya teshile yahut değiştirmeğe mecbur oluyoruz. Zira..

— ... Zira tabiat onu da beğenmiyor.

— Aferin Rezzan!

Şimdi araba yavaşlamış, dar bir virajdan geçiyordu. Şoför, pencereden başını çıkarmış, bir yardan şarıldıyarak akan dar bir dere üstüne atılmış bir tahta köprünün korkuluklarına çarpmamağa çalışıyordu.

— Bari bizi indirseydi de öyle geçseydi... - diye mırıldandı Rezzan - en korktuğum şey... Köprüden dereye uçmak! Allah göstermesin!

Naci, başını pencereden tarafa çevirince dağın çok geniş olmıyan bir çatlağına bir değirmen kurulmuş olduğunu gördü. Akan su bu değirmenin içine giriyor ve çarklarının gümbürtüleri işitilen değirmenin kapısı önünde yaşlıca bir kadın kendilerine bakıp gülüyordu.

— Amma da tatlı bir gülüşü var! - dedi Naci - şoför bizi indirseydi dedin de aklıma geldi. İnip şurada biraz otursak.. Ne dersin?

— İyi olur. Biraz yürürüz.

— Şoför! Dur!

Araba köprüyü geçmişti. Şoför, az ötede durdu. İndiler.

Hafif bir rüzgâr esiyor, güneş etrafa bol ışık saçtığı halde ötede beride görülen kar birikintilerini eritemiyordu.

Değirmene inen dar merdivenin başında Rezzan;

— Booovv! Soğuk.. Çok soğuk!

Diyerek ellerini birbirine, dizlerine ve çaprazlıyarak omuzlarına vurup birkaç kere tepinip zıpladı.

— Bir dağ keçisi gibisin Rezzan... Güzel ve çevik!

— Ya şimdi bir kurt çıkarsa?.

— Çıkar a.

— Ne yaparsın?

— Delikanlı pantalonunun arka cebine vurdu:

— Altıpatlarım sağ olsun.

— Kurda acımaz mısın?

— Zerre kadar.

— Neden?

— Seni elimden kapmak ister de ondan.

— Üstüme yorma ayol! Neden seni değil de beni?

Naci bu suale cevap vermeğe hazırlanırken bir ses işitildi:

— Senin gibi taze dururken ilin ayısını nidecek kurd?

Merdivenin en alt basamağında Nacinin az evvel gözüne ilişen kadın, gözlerini onlara dikmiş gülüyordu.

— Bravo bacı! - diye bağırdı Naci - ben de senin gibi düşünüyorum.

— Seni ayıya benzettiğime kızmadın ya?

— Ne münasebet! Biz şehirliler dağlara niçin çıkarız bilir misin?

— Yoooh! Nireden bileeen ayoo?

— Ben söyliyeyim sana. Ayı gibi olmak için.

— Hanım, Allah bağışlasın erkeğini. Pek tatlı delikanlı. Bari yakasına çörootu dikiyon mu? Boynunda muskası vaa mı?

— Var var.

— Kadın hem konuşuyor, hem merdiveni çıkıyordu. Az sonra burun buruna geldiler. O zaman kadın, elinde tuttuğu kızıl renkli bir karanfili Rezzana uzattı:

— Erkeğine söyle de birlikte değirmende birer ayran içek.

— Olur.

— Ona söylemedin ki olur diyorsun!

— O benim sözümden çıkmaz.

— Ayol erkeğin böyle kuzu gibisi nerede görülmüş? Bizde erkek dediğin kudurmuş boğa gibi olur.

— Bu da öyledir. Bakma sen uslu duruşuna. Yuları elimde de ondan kımıldanamıyor.

— Sen de böyle bir mayrifet varsa a hanım bizi merkekleri de sana gönderelim de...

— O kadarı değil. Benim gücüm ancak kendi boğama yeter.

Değirmene girdiler. İçine bezir yağ doldurulmuş bir kandilden cılız bir ışık çıkıyor. Dönen yuvarlak taşların yanında, kolları sıvalı iki erkek ayakta duruyordu. Kadın onları göstererek:

— Bu oğlum, bu kocamın kardeşi... - dedi - Üçümüz burada çalışır, burada yatarız.

Erkeklerin yaşlıcası.

— Hoş geldiniz!

Dedikten sonra;

— A kadın! - diye bağırdı - yirmi yıldır evliyiz. Hâlâ kocan olamadım mı?

— Kocam öldü. Sen onun kardeşisin!

— Ya aramızdaki nikâh.

— Kadın bir kere evlenir. Ondan sonrakiler koca sayılmaz.

— Ya ne sayılır?

— Âşık! âşık!

— Oğlunun, misafirlerin yanında böyle konuşmağa dilin nasıl varıyor?

— Doğru her zaman doğrudur. Yalan söyleyen utanır.

Ve bir yayıktan iki maşrabaya ayran doldurup verdikten sonra:

(Arkası var)

...PA HARBİNİN ...MESELELERİ

...merika ...p levazımı ...etiştiriyor

...Amerika hükûmeti, ...Okyanos filosunu inşa et... ...guldür. Bu filolar Ame... ...riye Nazırı Knoks'un söy... ...göre, dört, beş seneden ...amlanamıyacaktır.

...eylûlde Amerikada 800 ...k harp gemisi inşa ha... ...n, bu rakam, kongrenin ...tahsisatı kabul etmesi ü... ...geçen martta 2 milyon to... ...tı.

...halde ise, Bahriye Ne... ...elinde 1,492,542,612 do... ...isat bulunmaktadır. Ö... ...ki iki sene için de ayrıca ...dolarlık fevkalâde tahsi... ...ektedir.

...umumî harptenberi çe... ...yli mecmu randımanının ...rk beş, ellisini işliyordu. ...gün üç buçuk milyon in... ...ırmakta ve istihsalâtının ...unu işlemektedir.

...ü saatte, resmî Ameri... ...stiklerine göre, Amerika ...rikaları senede 80 milyon ...çıkarmaktadır. Halbuki, ...nın istihaslâtı 16 milyon, ...inki ise 12 milyon ton... ...rikada mevcut fabrika... ...letildiği ve yenileri de ...diği için bu miktar git... ...maktadır. Çeliğin Ameri... ...giltere hesabına bu ka... ...ldığını söylemeğe lü...

...bir sual varit oluyor: A... ...erika, şimdiye kadar İn... ...nei ...n ne yaptı?

...e şu cevap verilmekte... ...defa yepyeni bir hale ge... ...suretile tamir edilmiş 50 ...vermiştir. Bunlar da ...kadar hayli iş görmüşler... ...ca son derece sür'atli on ...afaza gemisi gönder... ...u sahil muhafaza gemileri ...tahtelbahir avında çok işe ...dır. Yine «ödünç verme ...ma» kanununa tevfikan, ...torpido muhribi daha ...lecektir.

...ka Bahriye Nezareti, ta... ...yaç gösteren bütün İn... ...p gemileri için bütün A... ...tezgâhlarını emre âmade ...maktadır. Şimdiye ka... ...ok İngiliz harp gemileri ...n tezgâhlarında tamir e... ...dir. Bu tamiratın diğer ...den, hatta Amerikan harp ...inden daha evvel yapıl... ...redilmiştir.

...ki halde, söylendiğine gö... ...rikada İngiltere hesabına ...p inşa edilmektedir. Fakat ...am iki senede tatbik edi... ...ine göre, senede 250 gemi ...ebilecek demektir. Bu da ...muharbesi bu şiddetile ...ettiğine göre, kaybedilen... ...edileceklerin bir kısmını ...bilecektir.

...gemileri inşaatına gelin... ...rika şimdiki halde kendi ...yanus filosunu vücude ge... ...le meşguldür. Fakat Ame... ...giltereye, hem denizaltıla... ...hem de vapur kafilelerine ...etmekte faydalı işler gö... ...k «Moskito Bot» denile... ...gemile rde vermiştir.

Almanya ve İngilteredeki fabrikaların harp levazımı imalâtı, mütekabil bombardımanlar neticesinde, gittikçe azalmaktadır. Amerika fabrikaları ise gece gündüz tam randımanla çalışıyor..

20 metre uzunluğunda olan bu gemiler 32 tonluktur ve sür'atle inşa edilmektedir. Ayda elli tanesi yapılmaktadır.

Torpillerle ve mitralyözlerle mücehhezdirler. Sür'atleri satte kırk, elli mildir. Şimdiki halde İngilterenin elinde bunlardan üç yüz kadar vardır.

Avrupada sınaî bakımdan en kuvvetli iki millet vardır: Almanya ve İngiltere... Fakat mütekabil bombardımanlar dolayısile bu memleketler fabrikalarının istihsalâtına darbeler inmiştir ve inmektedir. Amerika ise tam randımanla çalışmaktadır. Gece gündüz işliyen fabrikalarda top, tank ve cephane imal edilmektedir.

Ağır ve hafif silâhlar için çalışmakta olan fabrikalar yüz yirmiden fazladır. Amerikanın 1942 de yirmi beş, otuz tonluk on bin tank ve bundan daha çok fazla hafif tank imal etmesi beklenmektedir.

Fransa muharebesi başladığı zaman, Almanyanın elinde dört bin tank vardı. Mukayese edilirse, tank bakımından da İngilterenin boşluğu, Almanyayı geçecek surette doldurulmuş olacaktır.

Bu harp vesaiti arasında en mühimlerinden biri, bir deniz parçasını geçebilecek olan «yüzen tanklar» dır. Bu tanklar manş denizini yüzerek Fransa sahiline çıkabilecek kabiliyettedirler.

Top ve cephane imalâtı mevcut fabrikalar gece gündüz çalışmakla beraber, İngiltere hesabına yeni fabrikalar da inşa edilmiş ve bunlar da faaliyete geçmiştir.

Amerika çelikhaneleri senede 80 milyon ton çeliği işledikleri halde, Japonya, Almanyanın işgali altında bulunan memleketler, keza işgal altında bulunan ve bulunmıyan Fransa dahil olmak üzere Mihver devletleri senede ancak 40,160,000 ton Çelik imal edebilmektedir.

Hulâsa Amerikanın harp levazımı istihsalâtı gittikçe fazlalaşırken, Avrupanınki ise devam eden harp dolayısile azalmaktadır. Bu işlerde mütehassıs olan eller de eksilmektedir.

* *

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temenniler ve müşküller

KAYIP KARDEŞİNİ ARIYOR

En son vazifesi Edirne Vilâyeti Encümen kaleminde kâtip olan kardeşim Nizamettin Gültandan 5 yıldır haber alamadığımdan merak ve endişe içinde bulunuyorum. Bilen hayır sahiplerinin lütfen Son Telgraf Gazetesi Hey'eti Tertibiyesinde B. Sabahattine malûmat vermelerini rica ederim.

İş arıyor

17 yaşında Lise birinci sınıfına kadar okumuş bir genç her nevi işlerde çalışmak üzere kendine az bir ücretle vazife aramaktadır. Taliplerin «Koskalı» rumuzuna müracaatları.

Bizbize

...izde yol inşaatı

Büyük Millet Meclisinde, bütçe müzakereleri sırasında, bazı meb'uslar, bir kısım müteahhitlerin yol inşaatındaki lâkaydi ve ihmalinden bahsettiler. Bizde, umumiyetle yolların iyi yapılmadığından, henüz inşa olunan bir yolun, bir sene geçmeden bozulduğundan şikâyet ettiler.

Bu iddialar doğrudur. Görünen köye kılavuz ister mi?. Şehir içinde de, memleket içinde de, maalesef, bizde yol inşaatı umumiyetle bu haldedir.

Bir meb'us Mecliste şöyle dedi:

«— Müteahhitler, yol inşaatında sadece ceplerini dolduruyorlar.»

Evet, bazı müteahhitlerin bu haleti ruhiyesi cidden gariptir. Sanki, devletle bir taahhüt işine girişmek demek, sadece para kazanmak demektir. Hem de mühim, toplu bir para.. Tek bir iş yaptıktan sonra zengin oluveren müteahhitler var. Servet yapmak herkesin hakkıdır. Herkes, bunu ister. Fakat, bir çok mesleklerde bütün bir ömür boyunca çalışıldıktan sonra ancak biraz refaha kavuşulabiliyor.

Bir iş yapar yapmaz derhal servet sahibi olmak, bir kısım müteahhitlere has bir hâdisedir. Bu mesele üzerinde, devletin hassasiyetle duracağını ümit ediyoruz.

BÜRHAN CEVAT

Mekteplerin ihtiyaç listeleri

İlk okul başöğretmenleri yeni sene için her nevi okul ihtiyaçlarını şimdiden tesbit ederek birer liste halinde Maarif Müdürlüğüne bildirmeğe başlamışlardır. Maarif Müdürlüğü bütün ihtiyaç listeleri tamamlandıktan sonra bunları mufassal bir rapor halinde Maarif Vekâletine bildirecektir.

DOKTOR DİYOR Kİ

İNKIBAZ

Barsaklarımızın gevşeyip elâstikiyetini kaybetmesi, safranın kâfi miktarda ifraz edilmemesi, muntazam yemek yenmemesi, iştahsızlık, daima oturup gezinmemek, çok meşgul olmak, zihnî iztıraplar peklik husule getirir.

Peklik, yani inkıbaz uzun müddet devam ederse, karın şişmeleri, sancı, midedede rahatsızlık, yüzde kırmızılık, baş ağrıları, baş dönmesi, uykusuzluk, fikir yavaşlığı gibi hoşa gitmiyecek hallere de sebep olur.

Tedavisi barsakları harekete alıştırmaktır. Pekliği gidermek için taze sebze ve bol meyva yemelidir.

Pekliği gidermek için müshillere müracaattan ziyade, sebzeyi ve bilhassa meyvayı tercih etmek daha iyidir.

MAHKEMELERDE:

Hem ziyaret hem ticaret buna derler

Nane suyu satıp para kazanarak Belediye cezasını ödeyecekmiş

Yazan: **HÜSEYİN BEHÇET**

Kır bıyıklı, tıraşı uzamış, potur gibi pantolonlu daha ziyade taşralı gibi görünen bir adamdı. Elinde bir küçük şişe, bir de yüksük kadar fincan vardı. Koridorda, üç beş kişiyi bir arada toplanmış gördükçe sokuluyor.

— Mis kokulu nane suyu var.. Midevidir.. Hazmi kolaylaştırır.. Bir fincanı yüz paraya! diyip yanlarından geçiyordu.

Eskiden, mesirelerde, kır yerlerinde dolaşan kâğıt helvacı, horoz şekercisi fırın kebabı kuzu kestanecisi ve saire gibi seyyar esnaf arasında nane suyu satanlara rastlardım. Hatta, çocukken birkaç defalar da içtikdi. Epeydir kaybolan nane suyu satıcılığını, bu garip adam, Adliye koridorunda yapıyordu.

Beş altı kişilik bir grupun yanından geçerken, yine bermutat:

— Hasiyetli nane suyu.. Midevidir.. Mis gibi.. Yüz paraya bir fincan! dedi.

Bu gruptan biri:

— Gel bakalım.. Gel buraya.. İyi midir nane suyun? Diye sordu.

Adam:

— Ben bu işi yeni yapmıyorum. Otuz senedir satarım amma, şimdi anlıyan kalmadı, dedi. İşte böyle sizin gibi, kırk yılda bir anlıyan çıkacak da, bir fincan, iki fincan içecek.

— Doldur bakayım bir tane..

İhtiyar, şişenin ağzını fincanın ağzına dayadı, adeta ölçüyle ilâç tartar gibi itina ile fincana bir miktar nane suyu koydu. Bir nane kokusu ortalığı kapladı.

Müşteri eline aldığı minicik fincanı ağzına götürüp bir yudumda nane suyunu içti. Fincanı uzatırken:

— Doldur bir daha! dedi. Fena değilmiş pek...

İkinci fincanı da bir hamlede yuvarladıktan sonra, Geyirmeğe başladı. Yanındakilerden biri sordu:

— Neye yarar bu nane suyu?

— Neye yarar olur mu? Nane suyu bu be... Neye yaramaz ki?.. Mideyi tashih eder. Çok hasiyetlidir. Bayılırım doğrusu...

— Öyleyse, bir tane de ben içeyim.. Tok karnına da içilir mi?

— Tok karnına da içilir, aç karnına da...

Nane suyu satan ihtiyar söze karıştı:

— Asıl aç karnına içilir. O vakit, insanın bütün damarlarına yayılır.. Barsaklarını yağlar.

— Haydi ver öyle ise bir de bana...

Satıcı, bir de ona doldurdu. O da içti.. Yüzünü buruşturdu.

— Acıymış bu be! dedi. Acı amma ağzını da serinletiyor.

Arkadaşı:

— Tabiî acı olacak, dedi. Bu adam da bunu şerbet diye satmıyor ya.. Nane suyu diye satıyor. Sen nane yemedin mi hiç?

Başka bir arkadaşları işi şakaya vurdu:

— O, ne naneler yemştir, ben blirim. Amma, suyunu ne bilsin? Senin gibi herkes her sudan hazzetmez. Sen meselâ imam suyuna bayılırsın...

Gülüştüler.

Ondan sonra, sıra ile, hepsi birer fincan nane suyu içtiler ve iyi kötü hepsi geyirdiler...

Nane suyunu en evvel içen:

— Doldur bir daha! dedi. Satıcı nane suyunu tekrar doldururken bir mübaşir yaklaştı..

— Baba, dedi burada satıcılık yasaktır.

— Ben satıcı değilim ki...

— Necisin?

— Davacıyım.. Şurada, şu karşıki sulf mahkemesinde davam var.

— Davan varsa davana git.. İşte elindeki suyu pekâlâ satıp para alıyorsun..

— Hoş gör evlât... Bugün mahkemeye geldim, işten kaldım. Ben pazarcı esnafım. Belediye ceza kesti.. Şurada üç beş fincan nane suyu satıp ekleyip pükleyip de cezayı tamamlıyacağım. Amma eğer istemiyorsan giderim.

Elindeki şişenin cam kapağını kapadı.. Fincanı cebine attı. Yürüyerek uzaklaşmağa başladı.

Nane suyu sattığı grupa dahil olanlardan biri mübaşire:

— Hem ziyaret hem ticaret diye buna derler, dedi. Adam hem mahkemeye gelip davasında bulunacak.. Hem de o arada para çıkaracak.

Diğer biri:

— İş bilenin kılınç kuşananın, dedi. Ar yılı değil kâr yılı bu... Hırsızlık etmiyor ya herif; namusile mal satıp para kazanıyor. Elkâsibi habibullah kazanmayanı Allah da sevmez kul da... Yapabilirsen sen de yap bakalım.

Anadolu yakasının nazım plânları da hazırlandı

Boğaziçinin Anadolu yakasının nâzım ve tafsilât plânları şehircilik mütehassısı M. Prost tarafından ikmal olunmuştur.

M. Prost dün sabah beraberinde İmar Müdürü B. Hüsnü Keseroğlu olduğu halde Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdarı ziyaret ve bu plânlar hakkında izahat vermişir.

B. Lûfi Kırdar plânlardan en evvel yolun yapılmasını lüzumlu görmüşür.

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

İKDAM

Profesör Şükrü Baban «İki âlem» isimli bugünkü baş yazısında Yeni Dünya yani Amerika ile Büyük Britanya âleminin bir heybetli teşekkül oluşu karşısında Mihverin de buna karşı Avrupada birer kül yaratmak emellerini besleme başlamış bulunduklarını söylemekte ve İngiliz Hariciye Nazırı M. Edenin sulhten sonraki Avrupa için söylediği;

«Hiç kimse Eski Dünya teşevvüşlerine dönmek niyetinde olduğumuzu düşünmemelidir. Enternasyonal ticaretin mümkün en geniş temeller üzerinde yeniden doğmasına imkân vereceğiz. Esaslı bariz vasfı eşya ve hizmetler mübadelesi olacak milletler arası ticaretin inkişafını görmek ümidindeyiz. Almanya bu yeni Avrupada rolünü oynamalıdır; siyasi ve ve askeri sulh şartlarımız Almanyanın fena hareketlerinin tekerrürüne mâni olmayı istihdaf edecektir.»

Sözlerini kaydettikten sonra şunları yazmaktadır.

İngiliz Hariciye Nazırının nutku böyle kanlı iki blokun teşekkülü ihtimalini iyi karşılamak istmediğini göstermektedir. Büyük Britanya, ticareti ile Avrupa ve sair kıt'alarda nüfuz kazanmış ve birinci mevkie yükselmiş bir memlekettir. Muzafferiyetini temin eden bu usullere veda etmek istemez. Kapalı bir Avrupa — Afrika vahdeti Amerika ve İngiliz âleminin hiç de yi görmiyeceği bir sistemdir. Böyle muazzam bloklara ayrılmış, çarpışmaları ktısadi, siyasi, fikri, askeri bütün sahalara amansız bir şekilde genişletmek demek olur.»

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi «Harp ve Sulh» isimli bugünkü baş makalesinde harbin bütün dünyanın içinde yüzdüğü bir kan ve ateş deryası halini aldığını söyledikten sonra:

«Yalnız Avrupanın değil, bütün dünyanın harplere ebediyen son verecek bir yeni nizama ihtiyacı bulunduğunda ittifak etmek ve bunun hallini harp meydanlarının kan ve ateş dolu boğuşmalarında değil, aklı başında milletlerin etrafına hüsnü niyetle oturacakları müzakere masasında aramak doğrudur.» demektedir.

VATAN

B. Ahmet Emin Yalman «Yeni sulh sözleri» isimli bugünkü başmakalesinde tam Amerikanın harbe fiilen karışmıya yaklaştığı bir sırada M. Edenin İngilterenin sulh gayelerinden bahsetmesini mevzuu bahsederek:

«İngiliz Hariciye Nazırının sözleri tahlil edilirse şu neticeye varılır: İngiltere hükûmeti, Alman milletile sulhe hazır olduğunu iktısadi hak ve fırsat hususunda müsavat esasını kabul ettiğini ilân ediyor. Fakat Avrupaya ve dünyaya tahkküm etmek istiyen Almn Nazi sistemi ile sulhe hazır değildir. Bu sistem kırılıncıya kadar dövüşmiye devam edecektir. Kırılmanın ne zaman olacağını B. Eden kestirmiyor, fakat böyle sert ve fazla zorlanmış mekanizmaların birdenbire kırılabileceğini söylüyor.»

Dedikten sonra Edenin bir intikam sulhü emeli beslemediklerini söylemesinin tarihî bir ehemmiyeti bulunduğunu beyan etmekte ve bilâhare şunları yazmaktadır:

«Verilen teminatın halis olduğunu ve İngiltere ile Amerikanın zaten başka türlü hareket edemiyeceklerini Alman milleti de takdir eder. Bütün iş, Almanların memleket ve milletlerine ait vatanî hislerle Nazi Partisine ait bağlılığı ne kadar zaman bir hizada tutabileceklerindedir.

Bu meselenin halledilmesinin iki şekli vardır: Ya Nazi Partisi, tahakküm esası üzerine dayanan yeni nizamın çıkar yol olmadığını anlıyarak müsavi haklara dayanan bir yeni nizamı kabul eder ve insanlığa sağlam temnt verir ve yahut Alman milletinde vatanî hisle parti hissi arasındaki aykırılık gitgide artar ve tahakküm üzerine dayanan sert mekanizma nihayet günün birinde B. Edenin dediği gibi, kırılır.»

GÜNÜN TENKİDİ

Dil bahsi için bir akademi lâzım mı?.

Bugünlerde dil meselesi, günün mevzuudur. Mecliste, gazetelerde, hususî sohbetlerde hep dilden bahsediliyor. Dil, dile düştü.

Bir meb'usumuzun Mecliste söylediğine göre, radyomuzun spikeri, şimdiye kadar lisanımızda kullanılmıyan tamam 3,000 ecnebi kelimeyi dilimize sokmuş, kullanagelmiştir.

Eğer, bu iş, bu hızla devam ederse, bir gün bakacağız, bütün mefhumları, mânaları yabancı kelimelerle ifade edeceğiz. Radyonun spikerine, bu hak ve salâhiyeti kim vermiştir, orası belli değil..

Karşılığı Türkçede mevcut bir çok mefhumları dahi ecnebi kelimelerle neden ifade ediyoruz?.

Bir gazetenin açtığı ankete cevap veren bazı münevlere göre, bir Dil Akademisi kurmak lâzımdır. Bu akademi, dil üzerinde bir zabıta müeyyidesi olarak kalacaktır. Ve akademi, dilimizi bir zaptü rapt altına alacaktır.

Akademi dediğiniz şey nedir?. Bir komisyon, bir encümen değil mi?. Ve teşkil edilecek böyle bir akademiye bugün mevcut mütehassıslarımız ve dilcilerimiz alınmıyacak mı?. Yok... Eğer, akademiye girecek mütehasıslar, dökmecilerden yeniden dökülecek ise o, başka..

Madem ki, bir akademi kuracak kadar ulemamız vardır; o halde, bu ulema, şimdi ne iş yapıyorlar?, Pırasa mı satıyorlar?. Madem ki bir dil keşmekeşi vardır; o halde, mütehassıslar, ulema, meseleye el koymalıdır.

Şu dil bahsinin bir talihsizliği vardır. Vakit vakit, bir takım münakaşalara sebep olur. Âlimer, edipler mütehassıslar, lâf eder. Aradan bir müddet geçer. Ortalık süt limanlıktır. Sanki, bir dil meselesi artık yoktur. Yahut ta halledilmiştir.

Sonra, yine bir hâdise olur; bir fırsat, bir vesile çıkar. Sağnak gibi, bir dil bahsi yine ortalığı kaplar. Neler söylemez, neler?.

Anlaşılan şu ki, artık, bizler, şu dil bahsi ile ünsiyet peyda etmişiz. Onu seviyoruz, o da bizi seviyor. Ondan bahsetmeyince, duramıyoruz. Vakit vakit bazı lûbiyat, şathiyat yapıyoruz.

Hoş, bu numaralarımız fena olmuyor. Herkese bir eğlence vesilesi teşkil ediyor.

Galiba, bir gün, dil bahsi hallolunur, konuşacak şey kalmazsa, hafif bir rahatsızlık dahi duyacağız.

R. SABİT

Birimizin Derdi Hepimizin Derdi

Mahalle içinde tuğla fabrikası olur mu

Eyüpte Çömlekçilerde oturan karilerimizden aldğımız bir mektupta şöyle deniliyor:

«— Kanunen mahalle arasında fabrika kurulması yasak olduğu halde semtimizi zehirliyen ve ötedenberi şikâyetlere sebep olan ateş Tuğla Fabrikası şimdi de tesisatını genişletmiye başlamıştır. Fabrikanın etrafa yaydığı dumanlarla ciğerleri zehirlenen bizler, bacadan çıkan kıvılcımlarla evlerimizi de her zaman yangın tehlikesine maruz görmekteyiz. Fabrikanın başka tarafa naklini beklerken etrafını her cihetçe tehlikeye sokan bu tesisatın genişletilmiye başlanması bizi hayrete düşürmüştür. Kıymetli Vali ve Belediye Reisimiz Lûtfi Kırdardan semtimizi bu dertten kurtarmasını bekliyoruz.»

SON TELGRAF — Karilerimizin bu haklı şikâyetini muhterem Vali ve Belediye Reisimizin nazarı dikkatine vaz, bu meselenin tetkik edileceğini ümit ederiz.

...BÎ ROMAN: 17

...ir Cinayet Davası

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

...iz izah ediniz?.

...n, Güzini kapıda bırakmış, ...çıkmıştım.

...iye, Güzin nerede?

...sordu. Ve.. ona gülerek ...m: Babası gelmiş, onunla ...yor.. dedim.

...berim Şükriyenin tuhafına ...A. A.. Nasıl olur, hangi ba... ...diye söylendi. Sonra, benim... ...mı ediyorsun, böyle şaka... ...lanmam.. diyerek bana ...te bulundu. Ve.. aramız... ...uşmalar sürdü.

...ün konuştuklarımızı an...

...durdu, düşündü,

...ütün konuştuklarımı keli... ...ne hatırlamak ve size söy... ...üç. Geçmiş zaman bilmiyorum ki..

Dedi.

Hâkim:

— Bildiğiniz, hatırladığınız kadar..

Diyerek onu söylemeğe teşvik etti.

Ve.. Ferdi yeniden anlatmağa başladı:

— Ona verdiğim haberin ciddî olduğunu söyledim. İnanmamakta ısrar etti.

Ve.. konuşmamız şöylece sürdü:

— İmkânı yok.

— Aşağı git bak. Güzinle konuşuyor.

— Güzin babasını tanımaz ki..

— Tanımıyor amma konuşuyorlar.

— Yalancının birisidir.

Ve.. bunu söyler söylemez büyük bir tehlike içinde imiş gibi haykırdı:

— Koş, git bak. Belki bir haydutur. Kıza fenalık eder.

Güldüm. O ısrar etti.

— A.. Ferdi, herşey olabilir. Serserinin biri kızın karşısına babanım, diye çıkar, birşeyler yapmağa kalkışr. Belki hırsızdır, belki dolandırıcıdır. Bizim az çok zengin olduğumuzu da biliyorlar. Kızı kaçırabilirler de. Güzini sen kapının önünde mi bıraktın?.

Ben:

— Evet..

Deyince, yine telâşlı telâşlı:

— Koş, git bak. İmkânı yok. 19 yıl kaybolan, ölen bir adam yeniden dirilip karşımıza çıkamaz. Muhakkak bu bir haydut.

Diye beni zorladı. Koştum, gittim, kapı önünde aradım. Yoktular. Ahmede sordum, yukarıya çıktılar.. küçük hanım odalarına götürdüler. dedi. Hakikaten Güzinle beraberdiler. Ahmet, dikkat et.. dedim, tekrar Şükriyenin yanına geldim. Şükriyeye vaziyeti anlattım.

Şükriye:

— Muhakkak bunda birşey var. İmkânı yok.. olamaz!.

Diye ısrar ediyordu. Sonra aklına yeni birşey gelmiş gibi:

— Adamı gördün değil mi?

— Gördüm.

— Tarif et bakayım.. bana. Nasıl?

— Uzun boylu, iri kemikli, çetin yüzlü, sert bakışlı bir adam. Elmacık gemikleri de çıkık ve dışarıya dışarıya.

Şükriyenin rengi birdenbire değişti. Gözlerini yumdu, bir saniye düşündü.

— Evet, ona çok benziyor. Anlattığın onun tipiydi, dedi. Sonra durduğu yerde bir heykel gibi donuklaşarak ve hareketsiz kalarak mırıldandı:

— Onun sağlığı garip bir sürpriz olur. dedi ve ilâve etti:

— Nasıl, birbirimizi görebilir, yüzyüze gelebiliriz?

Ferdi sözünü burada bitirdi:

— Vedadın gelmesi haberi Şükriye üzerinde işte bu intıbaı uyandırdı.

Hâkim yeni bir sual sordu:

— Şükriye ile o gece Vedat konuştular mı?.

— Hayır..

— Nasıl oldu da?.

— Şükriye, ben o adamı görmek istemem. Yine bütün nefret hislerim ayaklandı. Demdeğişik bir kadın oldum! dedi. Hiç odadan çıkmadı ve âdeta hastalanarak, sayıklıyarak uyudu.

— İlk görüştükleri vakit siz yanlarında mıydınız?

— Hayır..

— Neredeydiniz?.

— Evde değildim!

— Siz karınıza onunla konuşması veya konuşmaması için hiç bir direktif verdiniz miydi?

— Hayır, vermemiştim Karımı tamamile düşüncelerinde serbest bırakmıştım. Çünkü, onun beni çıldırasıya sevdiğine, benden başka bir erkeğe dönmesine, hattâ dönmesine değil, bakmasına bile imkân tasavvur edilemiyeceğine emindim.

— Ya Güzin için?.

— Güzin için de öyle. Fakat, sonradan aldındığımı öğrendim.

— Vedadın eve gelmesi gitmesi bakımından bir fikriniz, hususî tavsiyeniz var mıydı?.

— Hayır. Bunun için de birşey söylemedim. Çünkü karımın nasıl olsa onun eve gelip gitmesine müsaade etmiyeceğine emindim. Nitekim de öyle oldu.

— Şükriye onu gördüğü vakit ne konuştuğunu size anlatmış mıydı?

— Anlatmıştı. Fakat, kıskanır veya güvensiz görünür gibi davranmamak için bu görüşme tafsilâtının üzerine pek düşmemiştim.

— Hafızanızda kalanları anlatınız?.

Ferdi, kisa kesmek ister gibi bir tavır takınarak cevap verdi:

— Şükryenin ilk sözü: Aman ne kadar çirkinleşmiş, hoyratlaşmış.. Zaten çirkin, kaba, kadın ruhunu okşamıyan bir adamdı, şimdi büsbütün beteri; görünce tüylerim ürperdi.. oldu.

(Arkası Var)

HİKÂYE

Köy Papası

Çeviren: FAİK BERCMEN

Daha küçükken bütün ailesinin gayesi onu, doğup büyüdükleri köylerine papaz yapmaktı. Bu gayelerini tahakkuk ettirmek için de, on sekiz yaşına girer girmez Jozef'i papaz mektebine yolladılar.

Jozefin mektepte yaptığı ilk iş, gece gündüz çalışarak İncili ezberlemek oldu. Bunu müteakip ona birçok şeyler öğrettiler; öğrenme faslı da bitince papaz namzedi olarak köyüne döndü.

Müthiş bir iman kuvvetine sahipti. Köyde gayri kiliseden çıkmaz olmuş, ve bütün zamanını dua ederek geçirmeğe başlamıştı. Yegâne okuduğu kitap da incildi; onca, kitabı mukaddesten başka okunacak kitap yoktu.

Ortalık kararmağa yüz tutunca kiliseden çıkar, bir elinde uzun tesbihi, diğerinde kitapı mukaddes, ağır ağır evinin yolunu tutardı. Jozef iyi kalpli olduğu için, köyde herkesin gönlünü almağa çalışır, muztaripleri teselli eder, ve köylüleri birbirlerine yardıma, tarlalarını boş bırakmamağa teşvik ederdi.

Şimdi iri yarı merhametli bir delikanlı haline gelen Jozef, bütün köyün genç ihtiyar erkekleri saygı gösterdikleri halde, kızlar onun yakasını bırakmıyorlardı. Ve iş o dereceye geldi ki artık köy kızları, akşamları papaz namzedinin yolunu kesmeğe başladılar. Üçü dördü bir araya geliyor ve onu lâkırdıya tutarak etrafında fır dönüyorlardı. Sent Antuan gibi aşkının bu şeytanlar tarafından bozulacağından korkan Jozef ise, ellerile yüzünü örterek bu kısa kollu, bağırları açık çapkın köy kızlarından kaçardı. Sık sık tekerrür etmeğe başlıyan bu halden müthiş bir surette ürküyor, ve bir gün faziletinin kirletileceğini teemmül ederek azap çekiyordu.

Lâkin ne yaptı ise kâr etmedi, küstah köy kızları ne uslanmak, arlanmak biliyor ve ne de peşini bırakıyorlardı.

Bir gün yolunu değiştirmeği düşündü, ve gizli bir patikadan evine gelmeğe koyuldu. Fakat bu tedbiri uzun müddet kullanamadı, şeytanlar bu işten pek çabuk haberdar oldular ve genç papaz namzedini bu yolda karşılamağa koştular.

Gitgide bu kıvrak ve cilveli kızların karşısında Jozef içinde bir şeyler duymağa başlıyordu. Hatta bir akşam evine geldiği zaman şunu bile düşündü: «Adam sen de daha papaz olmadım ki.. Ayrılsam kim ne der?» O gece bir türlü uyuyamadı ve korkunç rüyalar gördü; ve damarlarındaki ateş ise mütemadiyen onu kıvrandırdı durdu. Bu hal onu müthiş korkuttuğu için sabahleyin, iffetinden ayrılmıyacağına dair en büyük yemini etti.

Ertesi günü yine bir elinde uzun kara tesbihi, diğerinde kitabı mukaddes, ince patikadan ağır ağır evine dönerken mahut dört kız, karşısına çıktı. Bu sefer şeytanlar işi büsbütün azıtmışlardı: Zavallı Jozefi çileden çıkarmak için ne lâzımsa yapıyorlardı. İçlerinden biri göbek attı, bir başkası öpücük yolladı. Üçüncüsü kollarını açarak onu kucaklamak istedi, dördüncüsü de eteklerini kaldırıp etrafında dans etti.

Zavallı Jozef bütün bu çıldırtıcı manzaralar karışsında kendini tutamıyarak bakakalmıştı. Birşey söyliyemiyordu, taş gibi duruyordu. Onu bu halde görünce kızlar, kıvrak kahkahalar atarak yanına yaklaştılar ve küçük sakalını, yanaklarını okşadılar. Jozefin başı dönüyor ve gözünün önünde ne varsa siliniyordu. Böylece vecde gelmiş gibi epey durduktan sonra nihayet koşar adımlarla evine doğru gitti.

Ertesi sabah Jozefi, kilisenin kapısı önünde üstü başı liyme liyme bir halde gördüler. Vücudünün birçok yerlerindne kanlar akıyordu. Ona birçok şeyler sordular, lâkin Jozef hiçbir şey hatırlamıyor ve sorulanlara abuk sabuk cevaplar veriyordu.

Tımarhanede çabuk iyileşti, fakat iyi olduktan sonra oradan ayrılmak istemedi. Bütün hastalar onu seviyorlardı, o da, köydeyken yaptığı gibi burada herkesin işini görüyor ve elinden gelen yardımı yapıyodu.

Jozef, on senedenberi Darüşşifada bulunuyor; köylülerin onu köye götürmek için sarfettiği bütün gayretler boşa çıkmıştı. Her şeye rağmen, Jozef o çıplak göğüslü oynak kızların bulunduğu köyüne gitmek istemiyordu.

İLAN

İstanbul Asliye İkinci Ticaret Mahkemesinden:

Halk Kontrplâk ve kaplama fabrikası Türk limited Şirketi ile Türk Kontrplâk fabrikası işletme limited şirketi arasında tahaddüs eden ihtilâf dolayısile evvelce üzerine tedbir vazedilen Kızıl ağaç cinsinden 190 küsur metre mikâbı tomrukların beher metre mikâbına 18 lira kıymet takdir olunmuş ve bu tomrukların açık arttırma ile satılmasına karar verilerek birinci arttırmanın 3/6/941 tarihine müsadif salı günü saat 9 da ve kıymeti % 75 i bulmadığı takdirde ikinci arttırma 7/6/941 tarihine müsadif cumartesi günü saat 9 da yapılacağından talip olanların yazılı gün ve saatte tomrukların bulunduğu Eyüpte Bahariye caddesinde 1/2 No. lı Türk Kontrplâk işletme limited şirketinde hazır bulunmaları ilân olunur. 41/33

İstanbul 4 cü İcra Memurluğundan: 940/5269

Paraya çevrilmesine karar verilen yazı makinası gramofon duvar saati şamdan vesair buna mümasil eşyanın 1. ci açık arttırması 3/6/941 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 10 da Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinde Yeşilcam sokağında 29 No. lu Buğdano apartmanın 4 No. lu dairesinde yapılacak ve kıymetlerinin % 75 ni bulmadığı surette ikinci açık arttırmasının da 5/6/941 tarihine tesadüf eden Perşembe günü ayni mahal ve saatte yapılacağı ilân olunur.

HAFTALIK ASKERÎ İCMAL

Almanlar Kandiye ve Resmo mevkilerini de işgal ederlerse, Giridin istilâsını temin edebileceklerdir

On günlük muharebeden sonra adanın dörtte birini ele geçirmiş bulunuyorlar

Yazan: Emekli Kurmay SUBAY

1 — Birleşik Amerikanın (favkalâde millî tehlike hali) ilân etmesi

Bu hafta zarfında vuku bulan muharebeleri ve askerî mahiyetteki hâdiseleri ehemmiyetleri sırasına göre aşağıda hulâsa ediyorum:

Bay Ruzvelt son mühim nutkunda Birleşik Amerika için yeni kararlar verdi. Bu kararlar tamamile askerî mahiyettedirler; gaye Amerikanın emniyet ve istikbali bakımından Pasifik ve Atlantik denizlerinde deniz serbestisini muhafaza etmek, İngilterenin harbi kazanmasına azamî yardım etmektir. Deniz serbestisi için, Amerika hava ve deniz kuvvetlerine bu denizlerde harp vazifeleri vermeyi göze almıştır. İngiltereye yardım için de Birleşik Amerikan sanayii ve iktısadiyatı seferber edilecektir. Alman denizaltıları ve hava kuvvetleri, ingilterenin yaptığı gemi tonajından üç misli fazlasını batırıyor. Buna mâni olunmazsa, İngilterenin vaziyeti müşkül olacak, deniz hâkimiyetini kaybetmeğe yüz tutacaktır.

Bay Ruzvelt Almanyanın zâfını donanmasızlıkta ve denizlere hâkim olamamakta görüyor ki, ötedenberi bizim kanaatimiz de böyle idi.

Donanması olmadığı için Almanyanın sahip olduğu bir çok deniz üsleri büyük bir fayda temin etmemiştir. Dniz hâkimiyeti yalnız üs meselesi değildir, kuvvetli donanmaya da lüzum vardır.

İktısadî bakımdan da Almanya Amerikan - İngiliz sanayiile karşılaşmağa mecbur kalmıştır. Almanyanın Amerikanın bu yeni kararile büyük bir sarsıntıya maruz kaldığı muhakkaktır. Atlantik muharebesini Almanyanın kazanması mümkün değildir.

2 — Fransanın Amerikaya verdiği teminat:

Fransa Amerikaya bir teminat verdi. Bu teminat da askerî ehemmiyeti haizdir. Bu teminata göre Fransa müstemlekelerini ve donanmasını başka bir devlete vermiyecektir. Almanyanın hoşuna gitmiyecek olan bu teminatın Fransa tarafından tatbik edildiği takdirde mihverin harp plânını epeyce değiştireceği şüphesizdir. Bu suretle Almanya için bazı istilâ istikametleri (Cebelüttarık, Fas, Suriye) kapanmış oluyor. Almanyanın Fransız donanmasından istifade edememesi de Almanya için büyük bir zarardır. Fakat Fransa Alman tazyiki altında bu teminatı tutabilecek mi? Suriyedeki hava meydanlarında Alman tayyarelerinin yerleşmeğe çalışması bu teminat ile telif edilemez. Her ihtimale karşı İngiltere ve Amerika Bay Ruzveltin dediği gibi icap eden yerlerde tedbirler almışlardır.

3 — Açık denizde muharebe:

Norveç sahilinde Bergen limanından ayrılan Alman Bismark zırhlısı İngiliz filosu tarafından takip edildikten sonra Groenland ile İzlanda arasındaki Danimarka boğazı sularında Hood İngiliz zırhlısile muharebeye tutuştu. Bu İngiliz zırhlısı cephaneliğine inen bir mermi ile derhal battı. Bu gemiden ancak üç kişi kurtulabildi. Fakat Alman zırhlısı da başından yediği bir mermile sür'atini kısmen kaybetti ve bundan sonra vaziyetten ve sisten istifade ederek selâmeti kaçmakta buldu. İngiliz filolarından kurtulacağını tahmin ediyorduk. Kurtulsaydı, denizcilikte usta olan İngilizler için acı bir mağlûbiyet ve hicapâver bir beceriksizlik olurdu. Fakat Arc Royal tayyare gemisinin tayyareleri Brestin 550 mil açıklarında yakaladılar ve iki hava torpili isabet ettirdiler.

Yetişen İngiliz filosuda bir mermi isabet ettirdi. Artık Bismark zırhlısı ancak yerinde dönebilecek ve seyredemiyecek hale gelmişti. Nihayet o da battı. Alman gemisi, deniz an'anesine riayet ederek bu halde kahramanca döğüşmüş ve denizin dibini boylamıştır.

İngilizlerin kaybı büyüktür. Fakat donanması zayıf olan Almanya için Bismark zırhlısının batması daha büyük bir ziyadır. Bu gemi Atlantik sularına açılmağa muvaffak olsaydı, İngiliz gemi kafilelerini avlamağa ve batırmağa birçok fırsatlar bulabilir, İngilizlere büyük zararlar verirdi.

Hava kuvvetlerinin deniz harbinde oynadığı büyük rolü bu deniz muharebesi tamamile göstermektedir. Hava kuvvetlerile takviye edilmiş bir donanma deniz hâkimiyetini her zaman muhafaza edebilecek bir kuvvettir.

4 — Girit Adasında:

Alman hava kuvvetlerile İngiliz deniz kuvvetleri arasında cereyan eden muharebede İngilizler 2 kruvazör ve 4 destroyer kaybettiler. Fakat İngiliz filosu esas vazifesini başardı. Bu vazife büyük bir çıkarma hareketini menetmekti. Almanlar adaya çıkarma yapamadılar.

Fakat ada üzerinde ve sularda tesis ettikleri hava hâkimiyeti sayesinde, adanın garp bölgesine tayyarelerle kuvvet nakline ve Melame hava meydanı civarında tutunmağa muvaffak oldular. Resmo ve Kandiye civarına inen paraşüt kıtaları da ağır zayiat vermelerine rağmen mukavemet edebildiler.

On günluk muharebeden sonra Almanlar adanın garp bölgesine hâkim oldular. Hanya şehrini ve Suda körfezi bölgesini işgal ettiler. Almanlar kahir hava kuvvetleri himayesinde bu bölgede taarruz etmişler, hava kuvvetlerinden sürekli himaye görmiyen İngiliz kıt'alarını şarka doğru sürmeğe muvaffak olmuşlardır.

Hulâsa adanın dörtte bir kısmı Almanların eline geçmiştir. Kandiye ve Resmo mevkilerini işgale muvaffak olurlarsa, adanın istilâsını temin edebileceklerdir. Melame bölgesinde ilk günlerde Almanları denize dökmek gerekti, İngilizler yaptıkları hücumlarda buna muvaffak olamadılar. Bundan sonra karşılarında daha çok Alman kuvveti bulacakları, ve müdafaanın daha müşkül olacağı şüphesizdir.

5 — Irak cephesinde:

Felucedeki İngiliz kuvvetleri, tahmin ettiğimiz veçhile, Bağdat istikametinde ileri harekete başlamış ve Hanmukta mevkiini işgal etmiştir. Bağdadın müdafaasında Iraklıların ne gibi hazırlık gördüklerini bilmiyoruz. Fakat mukavemetin uzun sürmemesi beklenebilir. İngilizlerin petrol tevzi merkezi olan Haditaya doğru bir harekette bulunmaları muhtemeldir.

6 — Suriyede:

İngilizlerin Suriyeyi işgal etmelerini askerî bir zaruret olarak göstermiştik; şimdiye kadar narekete geçmemelerine sebep; Fransayı büsbütün kaybetmemek gibi siyasî mülâhazalardır. Fakat vaziyet bu bölgede İngilizlerin lehinedir. Hür Fransız kuvvetlerinin gizli mesaisi iyi neticeler vermiş, bazı Fransız kıt'aları ve kumandanları Ürdün ve Filistin tarafına geçmişlerdir. Mareşal Peten General Dentzi değiştirmeğe mecbur kalmış, yerine samimî dostlarından General Verdiyakı tayin et-

(Devamı 6 ncı sayfada)

Bekri Mustafa

Yazan: OSMAN CEMAL KAYGILI

Tefrika No: 76

Bekri Mustafanın arıtk bütün ömrü iyilikle geçti

— Senin kimsen yok mu şimdi?

— Kocada bir kızım vardı, o da kardeşi gibi ince hastalıktan uldu! Damadım da Yemene askara gitti, bir daha dunmedi. Ben de işte böyle kimsesiz, garip kaldım. Şimdi bu yaşta tâ Mavlânekapılardan kalkıp geçinmek için, buralara susam helvası satmağa geliyorum!

— Yüzüme iyi baksan beni tanıyabilir misin nine?

Kadın Mustafanın yüzüne bakarak:

— Tanıyamam ki! Zaten ihtiyarlıktan dolayı gozlerim de iyi seçemiyor!.

— Sesimden de tanıyamaz mısın?

— Sesin guzel amma, ben çıkaramıyorum kim olduğunu!.

Mustafa kadını fazla üzmeden kendini tanıttı ve onu, o akşam kendi sandallarile Eyübe getirip o gece evinde misafir etti, sonra da zavallı kadını temelli olarak evine aldı, o yaşta sokaklarda susam helvası satmaktan kurtardı.

Mustafanın kalan ömrü hep iyilikle geçiyor

O yazı sakin, asude, rahat ve oldukça ağrısız, sızısız geçiren Mustafa kış gelince tekrar geçen kıştaki ârızalara yakalandı ve bu kışı geçen kıştan daha ıztıraplıca geçirdikten sonra bahar gelince yine yeniden canlandı. Artık Mustafanın ömrü hep iyilikler, hayırlar, hasenatlarla geçiyor, cami avlularında kuşlara yem serpiyor; yollardaki aç kedi ve köpekleri doyuruyor; kimsesiz, dul kadınlara akşamları yemek gönderiyor, öksüz ve yetim çocukları sünnet ettirip mektebe başlatıyor, anasız, babasız gelinlik kızlara çeyizler yaptırıyor, kandillerde yollarda sular dağıttırıyor, ramazanlarda evinde iftarlar tertip ediyor; bayramlarda mahalle çocuklarına ufak tefek hediyeler dağıtıyordu. Şimdi seyrekçe olarak uğradığı meyhanelerde herkes ona tam bir mübarek adam, tam bir Allah adamı, tam bir velî gibi bakıyor, hattâ hıristiyan meyhaneciler ondan kerametler, şefaatler umuyordu. İşte onun içindir ki bugün Yemiş iskelesinin arkasında Yemişçiler çarşısının ortasındaki bir yemişçi dükkânının içinde bulunan Mustafanın mezarı bir zamanlar bir ziyaretgâh halini almış, başında mumlar yanmış, kendisine birçok adaklar adanmış, hele kocalarının rakıdan kurtulmasını istiyenler bu mezara gelip Mustafanın ruhuna okuyarak kocalarının rakıdan kurtulması için ondan şefaatler diledikleri gibi, eski[illegible] deniz ve Marmara adalarınd[illegible] raya kayıkla düz rakı ve m[illegible] gibi şeyler getiren adalı Ru[illegible] yıkçılar, gelip giderken yol[illegible] tınaya tutulmamak, batma[illegible] çin Mustafaya mumlar, ya[illegible] dar ve sağ salim buraya [illegible] bu adaklarını yerine getiri[illegible]

Kırk beş, kırk altı yaş[illegible] öldüğü rivayet edilen Must[illegible] Yemiş iskelesindeki yem[illegible] çarşısına gömülmesi mes[illegible] gelince:

Onun için de birkaç rivayet [illegible] dır. Sözde o civar vaktile İst[illegible] lun en meşhur meyhanele[illegible] lunduğu bir yer olduğu için [illegible] tafa, ağır hasta iken ölünc[illegible] meyhanelerin arasına gömü[illegible] sini vasiyet etmiştir. Bu bel[illegible] rudur .Fakat şu rivayet daha [illegible] ru olsa gerektir. Mustafanın [illegible] zamanlarda insan ve hayva[illegible] olan muhabbeti çok derinle[illegible] Öyle ki yolda bir hasta köpe[illegible] se alıp, onu tedavi ettirdi[illegible] münden biraz önce çok sıc[illegible] yaz gecesi, Balıkpazarı mey[illegible] lerinden birinde bir hayli k[illegible] çekip sallana sallana bir arab[illegible] mak için Yemişe doğru gel[illegible] bakmış ki, emzikli olduğu m[illegible] lerinin sarkmasından bel[illegible] bir zavallı ana köpek, sıcak[illegible] susuzluktan, oradaki dükkân[illegible] önündeki nemli taşlara dil[illegible] rüyor ve onları bırakıp yolu[illegible] rindeki karpuz ve kavun k[illegible] larını yalıyor, biraz ileride[illegible] köşede de hayvanın altı yav[illegible] meme diye inleşip duruyorlar[illegible] Bu manzarayı gören Mustafa[illegible] men o civardaki Rüstempaşa [illegible] müinin şadırvanına koşmuş[illegible] vakti oralarda bir kap bula[illegible] için başından külâhını çıkar[illegible] su ile doldurmuş ve getirm[illegible]

Külâhtaki soğuk suyu, d[illegible] caya kadar hayvana içirmiş [illegible] eliyle okşamış, sonra götürüp [illegible] rularının yanına yatırmıştı.

Fakat zavallı Mustafa, o ge[illegible] ve gidince, zaten hasta olan [illegible] düne birdenbire bir buhran [illegible] miş ve sabaha karş son n[illegible] verirken şu vsiyette bulunm[illegible]

— Beni bu gece külâhımla [illegible] lamış olduğum Yemişteki köp[illegible] civarına gömün, bu dünyada [illegible] kimseyi memnun ve hoşnut [illegible] memişsem, o hayvancağızı b[illegible] ce çok memnun ve hoşnut [illegible] sanıyorum. Şimdi beni onu[illegible] lunduğu yerin civarına gömü[illegible] kimse zyaretime gelmezse b[illegible] mazsa o zavallı gelir de me[illegible] da hoşnut eder!.

SON

ŞARK Sinemasında

Büyük muvaffakıyetle gösterilmekte olan ve güzel Yıldız

ZARAH LEANDER'in

Muhteşem temsili, mevsimin en güzel filmi

Kraliçenin Kalbi

(MARİE STUART)

Yarın akşam Suaresi dahil yalnız bir gününüz kaldı.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

BUGÜN

İPEK Sinemasında

2 Film Birden

1 - 3 Ahbap Çavuşlar Sirkte

(Türkçe Sözlü)

2 - Mösyö Moto Canavar Adam

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

Yarın Akşam Şehzadebaşı TURAN Tiyatrosunda

VARYETE — SİNEMA — TİYATRO

San'atkâr NAŞİT ve arkadaşları

Yeni Varyete numaraları

GECE KUŞLARI Komedi 3 perde

Sinemada 2 Büyük Film Birden

1 — YAŞASIN AŞK: Abdülvehap Türkçe Sözlü — Arapça Sürü[illegible]

2 — KARA ÇAYLAK: Büyük Macera Filmi

Son ve Heyecanlı Devreleri

Son Telgrafın Tarihî Tefrikası: 79

TUNA BOYUNDA TÜRK ORDULARI

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Çelebi Sultan Mehmet galebe çalmıştı

Çelebi Sultan Mehmedin kardeşlerine galebesile tekrar devleti bir elde toplaması Osmanlı devletini inkırazdan kurtarmıştır.

Çelebi Sultan Mehmedin tahta cülûsu ve saltanatı ele alması millete derin bir nefes aldırdı. Ankara felâketinin neticelerini çok geçmeden ortadan yok etti. Orduyu ve idareyi babası Yıldırım devrinde olduğu gibi tanzim etti. Osmanlı devleti çarçabuk eski kuvvet ve heybetini alıverdi.

Çelebi Sultan Mehmet, Rumelide kardeşile uğraşırken Karaman oğulları bunu fırsat bilerek derhal Bursa üzerine yürümüşlerdi. Karaman oğlu Mehmet Bey fırsattan istifade ederek Bursayı zapt ve Anadoluya hâkim olmak azmindeydi.

İzmirde de Cüneyt Bey dahi isyan ederek ilânı istiklâl etmişti.

Karaman oğulları, Selçuk devletini kendi hesaplarına olarak iade iddiasında olduklarından Osmanlı Türklerile uyuşmalarına imkân yoktu.

Fakat Karaman oğlu Mehmet Bey Bursaya giremedi. Avaz paşanin kuvvetleri Bursayi Karaman zadenin tahribatından kurtarmıştı.

İşin garibi bu Karaman zadeler müslüman olmuş bir Ermeniden neş'et etmiş bulunuyorlardı. Anadoluda Selçukî hanedanile alâkaları kopmuş bir şahsiyetteydiler.

Karaman zade tam otuz dört gün Bursayı muhasara etti. Bursayı susuz bırakarak cebren olamadığı takdirde bu suretle teslime mecbur etmeğe çalıştı. Fakat muvaffak olamadı.

Karaman oğlu, hırsını kale haricindeki mahallelerden aldı. Yıldırım Beyazıdın mezarını açtirip (Yıldırım Akşehirde vefat ettikten sonra Timurlenk büyük bir merasim ile Bursaya yollamıştı) kemiklerini yaktırdı ve mezarını telvis ettirdi. Karaman zadeden başka ne beklenebilirdi? Nihayet Ermeni torunu idi.

Muhasara ve müdafaaya devam olunduğu sırada uzaktan şehre doğru tekbir ve tehlilerle bir kalabalık geldi. Şaşırmış olan Karamanlılar sordular:

— Bu ne?.

Şu cevaba desteris oldular:

— Sultan Musanın cenazesi..

Karamanzadeler, derhal işi anladılar.. demek Çelebi Sultan Mehmet galebe çalmıştı. Kardeşini katlettirmişti. Bursaya gömülmek üzere yollamıştı. Muhakkak peşinden de kendisi geliyordu.

Hakikaten de Çelebi Sultan Mehmet ordusile Bursa üzerine Rumelinden Anadolu yakasına geçmeğe başlamıştı.

Karaman zadeler bu haberi alınca Bursanın muhasarasını terkederek firara başladılar.

Karaman oğlu Mehmet Beyin nedimi has beyine:

— Karaosman zadelerin ölülerinden bu rütbe korkuyorsun. Ya dirisi gelmiş olsa nice olacaktı.

Demekten kendini alamamıştı. Karaosman oğlu Mehmet Bey de nediminin bu mütaleasına idam emrinden daha münasip bir cevap bulamamıştı.

Çelebi Sultan Mehmet Bursaya yetişmişti. Derhal İzmir üzerine yürüdü. Cüneyt Beyi muhasara etti. İzmir kalesi haricinde Rodos şövalyelerine mahsus bir kale daha vardı. Timurlenk bu kaleyi yıktırmış, şövalyeleri kovmuştu. Bu defa şövalye beyi tekrar gelerek kaleyi inşa etmekle meşguldü. Çelebi Sultan Mehmet, bunu görünce menetti.

Şövalye beyi Çelebi Sultan Mehmede şu haberi yolladı:

— Bu mümaneatin Papaya ve Avrupaya suitesir edeceğini bildiririm.

Şövalye reisi bir Ehlisalip tertibinden tehdit ile bahsetmek istiyordu. Sultan Mehmet, gülerek:

— Ben, bütün hıristiyanları pederane himaye etmek isterim. Adalet ve siyasetimiz iktızası budur. Lâkin, herkes hakkı gözetmelidir. Timurlengin tahribi umumî nefreti mucip olmuşken İzmir kalelerini yıkmasına herkes bir nimet nazarile bakmıştır. Çünkü İzmir bilcümle sergerdelerin, korsonların, eşkiyaların fesat sığınağı olmuştu

(Arkası var)

Son 24 Saat İçindeki Hadiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

Irakta, Bağdada doğru başlıyan İngiliz ileri hareketi büyük inkişaflar göstermektedir. Son haberlere göre, İngilizler Bağdadın şimalindeki Kâzimiye mevkiine gelmişlerdir ve burada sokak muharebeleri olmaktadır.

Habbaniyeden ilerleyen kol Bağdadın şimalinde Hamara'yı işgal etmiş, bu suretle Suriyeden Bağdada silâh ve malzeme gönderilmesini önlemiştir.

Almanlar, Irak Başvekili Raşid Ali Geylâniyi Bağdadı terkederek Musula gelmesini teklif etmişlerdir. Raşid Ali bu teklifi kabul etmemiş ve İrana kaçmıştır.

Raşid Alinin küçük Kralı da beraberinde götürdüğü bildirilmektedir. Genel Kurmay Başkanı Emin Zeki ve Kral Naibi tayin ettiği Şeref kendisine refakat etmektedir.

İktısat Nazırı geniş salâhiyetlerle Bağdat askerî valiliğini ele almıştır. Mektepler kapanmıştır.

ALMANLAR SURİYEYE YERLEŞİYOR

Röyterin Suriye hudut muhabiri, Halepte teknisyen ve tayyarecilerin de dahil olduğu kuvvetli bir Alman kadrosu vardır. Salı gecesi 40 kadar Alman tayayresi Beyrut üzerinden uçarak Iraka geçmiştir. Tayyareler hergün sivil kıyafette elli kadar Alman turistini Suriyeye getirmektedir. Bunların ekserisi Bulgar pasaportunu hâmil bulunmaktadırlar.

NAZİLERLE SULH YAPILAMAZ

İngilterenin Vaşington Büyük Elçisi Lord Halifaks dün verdiği beyanatta, Britanyanın sulh yapmağa hazır olduğu hakkındaki şayialara inanılmaması lâzım geldiğini söylemiş, «Nazilerle sulh yapılamaz» demiştir.

BALKANLARDA

Yunanistandan Kahireye gelen haberlere göre, Almanlar yevmiye adam başına 80 gram olarak tesbit ettikleri ekmeği 60 grama indirmişerdir.

Belgrattan Kahireye gelen haberlerde de, Yugoslavyada bir tedhiş sisteminin hüküm sürdüğü bildirilmektedir. Öldürülen veya yaralanan Almanlara mukabil asılmış kadınlar bile vardır.

Belgratta gece 12 den sonra sokağa çıkmak yasaktır. 18 yaşında bir kız bu yasağa riayet etmediği için öldürülmüş ve cesedi üç gün sokakta bırakılmıştır. Göğsüne de işlediği suçu bildiren bir levha asılmıştır.

FRANSA İLE İŞBİRLİĞI

Pariste bulunmakta olan Fransız Başvekil muavini Amiral Darlan ile Alman - Fransız işbirliği müzakerelerine devam edilmektedir. Alman mehafili Berlin ile Vişi arasındaki münasebetlerin bugünkü vaziyetini harbin en esaslı meselelerinden biri olarak telâkki etmektedir. Müzakerelerin başlıca mevzuunu bilhassa Fransız İmparatorluğunun müdafaası teşkil etmektedir.

Irakta İngiliz ordusu Bağdat önlerine varmıştır. Başvekil Raşit Ali, Genel Kurmay Başkanı ile İrana kaçmıştır. Küçük Kralı da beraber götürdüğü söylenmektedir..

KAYSER VİLHELM ÖLDÜ

Berlinden bildirildiğine göre, bir müddettenberi bağırsaklarından muztarip olan ve ağır bir nezleye yakalanan sabık Alman İmparatoru Kayser Vilhelm Holandada Dorn şehrindeki malikânesinde vefat etmiştir.

Girit Harbine Bir Bakış

(1 inci Sahifeden Devam)

nazariyle bakmaktadırlar. İngilizler de Giritteki vaziyette salâh görmemektedir. Ada ile muhabere güçlükle yapılmaktadır. Londraya muharebeler hakkında dahi haber gelmemektedir.

Alman tebliği İngiliz mukavemetinin her tarafta yıkıldığını bildirmektedir. Batı Grupu Resmo civarında paraşütçülerle birleşmiştir. Kandiye ve Suda şehirleri de Almanlar tarafından işgal edilmiştir.

Maamafih Giritteki harekâtın henüz nihayet bulmuş olmadığı da, harekâtın Şimalden Cenuba intikal etmekte olduğu anlaşılmaktadır.

ALMANLAR 1200 TAYYARE KULLANMIŞ

Londrada tahmin edildiğine göre, Almanlar Girde asker nakli için Yunkers 52 tipinde 1200 tayyare kullanmışlardır. Taarruzun en şiddetli ânında dakikada bir tayyare yere inmiştir.

İNGİLİZ KUVVETLERİ KUMANDANI ÖLDÜ MÜ?.

Mihver kaynakları Giritteki harekâtı idare eden kuvvetlerin kumandanı Yeni Zelândalı General Freyber'in Giritten bir tayyare ile ayrılarak Mısıra gittiğini bildirmektedir. Ayn kaynaklara göre, Generali götürmekte olan bu tayyare İskenderiyede yere inerken, parçalanmış ve General Fregber ölmüştür. Maamafih bu haber, henüz hiç ibr yerden teyit edilmemiştir.

BOKSÖR SMELLİNG HAKKINDA BİR HABER

Berlinden bildirildiğine göre, meşhur Alman boksörü Smelling'in Giritte öldüğüne dair Kahireden bir haber yaylmıştır. Bir gazeteci geceliyin aktris Anni Ondra'ya telefon ederek, kocası Smelling'in öldüğünü haber vermiştir.

Berlindek askerî mahfiller Smelling hakkında hiç bir haber almadıklarını bildirmişlerdir. Maamafih Smelling"in Girit muharebelerine iştirak etmiş olması muhtemel görülmektedir.

İTALYAN TEBLİĞİ

Bir İtalyan resmî tebliği, Giride ihraç edilen İtalyan kuvvetlerinin de taarruza iştirak ederek, bir kaç yüz kadar esir aldıklarını ve pek çok silâh ve mühimmat iğtinam ettiklerini bildirmektedir.

"Bismark" zırhlısından kurtulanlar

Londra 31 A.A.)— Röyterin öğrendiğine göre Bismark mürettebatından kurtarılanlardan bazısı, bir İngiliz harp gemisinden bir İngiliz limanına çıkarılmıştır.

Son Telgraflar

Almanlar Suriyede kontrolü ele alıyor

Londra 31 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansının Kudüs muhabirinin bildirdiğine göre, Suriyeye sızan Almanlar, memleketin kontrolünü sistematik bir surette tanzim etmektedirler.

Kontrol, bilhassa Halep mıntakasında aşikârdır. Almanlar, halkın sempatilerini kazanmak için yiyece ve bir miktar benzin satmaktadır.

Son günlerde Suriye hududunu geçmiş ve Filistine gelmiş olan yüksek rütbeli bir subayın ifadesine göre, hür Fransızlar adına General Katru'nun Suriye ordusuna yaptığı hitabı muhtevi beyannameler büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır. Bu beyannamelerden elde edememiş olan kimseler bir kopyasını bulabilmek için 30 franga kadar para vermeğe hazır bulunmaktadırlar.

İki muhtekir

(1 inci Sahifeden Devam)

çay fiatlarına yüzde 50 nisbetinde zam yaparak ihtikâra teşebbüs suçile müddeiumumiliğe verilmiştir.

jelâtin ihtikârından dolayı 3 yıl müddetle Yozgada sürgüne gönderilmesine ve 750 lira para cezası ödemesine 2 inci asliye ceza mahkemesince karar verilmiş olan Raşit Sevilin cezası 5 yıl sürgün ve 1500 liraya çıkarılması icap ettiği mütaleasile Temyiz mahkemesince bozulmuştur. Yakında tekrar muhakemesine başlanılacaktır.

Sıcaklar ileri harekâtı işkâl ediyor

Kahire 31 (A.A.)— Irakta Bağdat istikametindeki harekât devam ediyor. Bununla beraber su baskınları ve sıcaklar harekâtta müşkülât ihdas etmektedir.

Suç işliyenler azalıyor

(1 inci Sahifeden Devam)

mevkuf olmak üzere 29 bin 4889 kişidir. Bu miktar geçen yıllara nazaran azalmış olup geçen yıl ayni gün 32 bin 756 mahkûm ve mevkuf bulunmakta idi.

Bu 29 bin küsur mevkuf ve mahkûmun 27 bin 348 ini erkekler, 1092 sini kadınlar, 1044 ünü de çocuklar teşkil etmektedir.

Broşüre göre bizde en çok işlenen suç adam öldürmektir ve ve tekmil Ceza ve Tevkif Evlerinde bulunan 21 bin küsur mahkûmun suçları şu suretle sıralanmaktadır:

8244 erkek katil, 226 kadın katil, 159 çocuk katil, 1783 erkek hırsız, 31 kadın hırsız, 86 çocuk hırsız, ırza geçmekten 929 erkek, 77 kadın, 49 çocuk mahkûm, kız veya kadın kaçırmaktan 1000 kişi, yol kesmekten 714 erkek, 1 çocuk, rüşvet, zimmet ve ihtilâstan yalnız 338 erkek, kaçakçılıktan 507 erkek, 52 kadın, 11 çocuk, sair suçlardan 6552 erkek, 377 kadın, 51 çocuk.

Bunlardan İstanbul Ceza Evinde mezkûr ayda 1017, İmralıda 781, Ankarada 692 mahkûm bulunmuştur.

Bir kısım vergi zamları bu sabah başladı

(1 inci Sahifeden Devam)

bugün Defterdarlık gazetlere bir ilân verecektir. Ellerinde inhisar maddeleri olanlar yarından itibaret üç gün içinde Defterdarlığa beyanname vereceklerdir.

Kibrit zammının bugünden tatbik edilmesi hakkıda gelen emir üzerine Maliye müfettişleri derhal esnafın elindeki kibritleri bu sabah tesbite başlamışlardır. Vilâyet bütün kaymakamlıklara tebligat yapmış ve dükkânlardaki kibrit tesbit işine yardım etmelerini bildirmiştir. Defterdarlık Esnaftan kibrit zammi farkını tahsil edecektir.

SİGARALARA VE İÇKİLERE ZAM

11 kuruştan yukarıki sigaralara 1 kuruş, asağı fiatlarda olanlara yirmi para zam yapılacaktır. Likör, rakı ve konyaklara şişelerine göre dört ve sekiz kuruş, şampanya ve viskiye şişe başına 75 kuruş, şaraba litre başına 2 kuruş şaraba litre başına 2 kuruş zam yapılacaktır.

DİĞER ZAMLAR

Teşviki sanayiden istifade edenlerden alınan müdafaa vergisine yüzde elli, binalardan buhran vergisi kadar bir zam alınacaktır. Telefonlarda abone ücreti yüzde 10 arttırılmıştır. Çimentoya ton başına 200 kuruş, kahveye 25, çaya 40 kuruş zam yapılmıştır.

İÇKİA KBBRİT VE SİGARA SAKLAYANLAR!

Bazı satıcıların yeni zamlar münasebetile birkaç gündür kibrit, sigara ve içki saklıyarak satış yerlerinden zamdan evvel fazla miktarda almağa kalkıştıkları haber alınmıştır. Buna teşebbüs edenler şiddetle cezalandırılacaklardır.

KİMLER BEYANNAME VERECEK?

Yarın sabahtan itibaren tatbik edilecek olan yeni muamele vergisi mükellefiyetine göre şimdiye kadar bu vergiden muaf olan zeytin, susam, ayçiçeği, rapisa, keten ve saire gibi nebatî yağlar ve kepek, tahan helvası hariç olmak üzere bilûmum şekerlemeler, karemelâ, fundan, bonbon ,lokum, akide şekeri, reçel, marmalat ve saire, lâstik çizme, şoson, kaloş, lâstik ökçeler muamele vergisine tâbi olacaklardır.

Bunları imal eden müesseseler ile bunları satanlar defterdarlığın neşredeceği beyannameleri ilânın neşri tarihinden itibaren üç gün içinde muamele vergisi şubesine vermiye mecbur olacaklardr.

Defterdarımiz Şevket Adalan yeni vergi zamlarının damga resmine ait kısımları hakkında şu izahatı vermiştir:

«1 — Yabancı memleketlerde tanzim olunup Türkiyeye gönderilen evrak ve senedler, şimdiye kadar resmî dairelere ibraz edildiği veya üzerine mürselünileyhleri veya hâmilleri tarafından devir veya ciro muamelesi yürütüldüğü takdirde damga resmine tâbi idi. Yeni tadilâta göre, (herhangi bir suretle Türkiyede hükmünden istifade edildiği) takdirde dahi damga resmine tâbi olacak ve resim, hükmünden istifade edenler tarafından ifa olunacaktır.

2 — Çeklerle bankalar arasındaki münakale ve tediye emirlerine aid hüküm, genişletilerek (çekler, bankalar veya ticarethaneler arasındaki münakale, tediye, irsal, teslim ve tahsil emirlerile alelûmum havalenameler ve havale mektupları (5) kuruş ve mühteviyatı 20 liraya kadar olan posta ve telgraf havalenameleri (2) kuruş ve 20 liradan fazla olanlar (5) kuruş damga resmine tâbi tutulmuştur. (Bu resim miktarları 3828 sayılı kanunun 11 inci maddesi mucibince % 50 zamma tâbidir.)

3 — Türkiyede tanzim olunup doğrudan dogruya yabancı memleketlere gönderilen evrak ile çekilen telgrafların damga rsimleri, Türkiyeye hâlen kopyalarına pul yapıştırılmak şartile ifa olunacak ve bu kopyalar tahakkuk müruru zamanı müddetince saklanacaktır.

4 — Sigorta akidlerine ait damga resimleri, prim, idare masrafı ve sair her ne nam ile olursa olsun, müşteriden alınan paranın yekûnu üzerinden ifa olunacaktır.

5 — Alelûmum ticarî ve sınaî müesseselerle bankalar ve şirketler ve 3659 sayılı kanunun şümulüne giren müesseseler tarafından tanzim olunan (her nevi arzuhal, istifanameler, lâyiha, muhtıra, beyanname ve ihbarnameler ve bu mahiyette resmî makamlara çekilen telgrafnamelerin mühürlü ve imzalı nüshaları) pulsuz veya pulu noksan olduğu takdirde damga resmi cezasile birlikte tanzim edenlerden alınacaktır. Bu ceza affa tâbi değildir. Bu kabil evrakı kabul eden ve üzerine muamele yapanlar hakkındaki hüküm bakidir.»

MEKTUP VE TELGRAFLAR!

Yarın sabahtan itibaren mektup ve telgraflara yapılacak zamlar hakkında bu sabah Posta Müdürü şu izahatı vermiştir:

«— Yarın sabahtan itibaren dahilî ve haricî âdi mektup, kartpostal, cevaplı kart, kıymetsiz nümunelere birer kuruş, taahhütlü, dahilî, haricî, postrestant mektuplara iki kuruş, dahilî telgraf 50 kuruşa kadar olanlardan 5 kuruş, fazlasından 10 kuruş, 100 kuruştan 250 ye kadar olanlardan 15, ve 250 den fazla olanlara 20 kuruş zam yapılacaktır.»

Mumaileyh diğer maddelere ait zamları da anlattıktan sonra posta kutuları abone ücretine de yüzde beş zam yapılacağını ve bu zamlardan eksik pul yapıştıranlardan 2 katlı ceza alınacağını söylemiştir.

VAPURLARDA

Yarın vapurlarda nakliye resmi 20 paradan aşağı ise 20 para, fazlası kırk para olacaktır. Meselâ Kadıköy vapurları ücreti 11 buçuk kuruş olacaktır.

HARP VAZİYETİ

(1 inci Sahifeden Devam)

artık İngilizler Kıbrıs - Sollum hattına çekilmeğe mecbur kalacaklardır. Bu sebeple Almanlar Girit adasını Libya cephesi için bir ikmal ve muvasala üssü olarak kullanabilecekler, yani garp çöllündeki orduları, ikmal ve muvasala bakımından eskisine nisbetle biraz serbestî ve kuvvet kazanacaktır. Giridin işgalinden sonra Almanlar, Tobruk kalesini düşürmeğe çalışacaklardır. Tobruk limanı - Girit arası nihayet 300 kilometredir. Bundan istifade için Tobruk kalesini düşürmeleri lâzımdır.

Almanlar Giritten başka türlü istifade edebilirler mi?. Mısır ve Suriyeye taarruz için mesafe 600 kilometredir. Bu itibarla hava kuvvetlerinin bu işe kâfi gelmiyeceği muhakkaktır. Ayrıca Kıbrıs adasını da işgal etmek mecburiyeti vardır. Yani Suriye ve Mısıra karşı taarruz için Girit adası bir harekât üssü olamaz. Yalnız yukarıda da söylediğim veçhile Libya cephesi için bir ikmal ve muvasala üssü olarak kullanılmağa müsaittir.

Acaba Almanlar hava kuvvetlerinde üstün oldukları için mi Giridi işgale muvaffak oldular?. Hayır. Eğer İngilizler adayı müdafaa için kâfi kuvvet bulundurdukları, Almanlar belki bu teşebbüse cesaret bile edemezlerdi. Melame hava meydanı civarında Almanları bir türlü mağlûp edemediler. Kandiye ve Resmo civarlarındaki paraşüt müfrezelerini tamamile temizliyemediler. Sonradan takviye kuvvetleri göndereceklerine bu kuvvetleri önceden adada bulundursalardı, elbette doğru hareket etmiş olurlardı. Çünkü bunlar parça parça muharebeye sokulmuş, bu suretle faydası olmamıştır.

Melame ve Hanya bölgesindeki muharebeleri İngilizlerin kazanması da mümkündü. Netice şudur ki İngiliz deniz kuvvetleri iyi vazife görmüş, fakat kara kuvvetleri yepyeni olan bu muharebelerde acemilik göstermişler, Almanlar da bundan istifade etmesini bilmişlerdir. Meselâ adada, İngiltere adasındaki yetişmiş ve alıştırılmış İngiliz kıt'aları bulunsaydı, acaba mukavemet ve netice ayni mi olurdu?.

Hulâsa bu işte bir tarafın mehareti, öte tarafın acemiliği, hazırlık, kuvvet nisbeti ve nihayet hava vasıtaları mühim roller oynamıştır. Harpte daima az hata eden taraf kazanır.

2) IRAKTA:

Basrdan şimale ilerliyen İngiliz kuvvetleri (Ur) şehrini işgal etmiş ve Fellucadan Bağdada ilerliyen kuvvetler de şehre 8 kilometre sokulmuşlardır. Raşit Alinin kurmay başkanile İrana kaçtığına bakılırsa Bağdadın mukavemeti uzun sürmiyecektir.

Almanların Son Kozu

(Başmakaleden Devam)

gafil yakaladığı Avrupada sür'atle muvaffak olmuştur. Fakat, dava denizaşırı mahallere taşmak ve yerleşmek davası olunca; imkânsızlık da kendisini göstermiştir. Bu devrede kıt'alara hâkim olmanın birinci şartının yine ve ancak denizlere hâkim olmak ile mümkün olduğu bir kere daha sabit olmuştur. Almanyanın tayyare ve paraşütüne dayanan hesabı ve deniz kuvvetlerini bertaraf etmek için denizaltı ve hücum botunu kâfi sayması filhakika müessir neticeler ortaya koymasına rağmen; kıt'adan kıt'aya yüz binlerle geçmeğe ve hâkimiyet idame eylemeğe kâfi gelmemektedir.

Fakat, Almanya şiddetli bir inat ile ve insan zayiatına zerre kadar ehemmiyet vermemekle bu muhali mümkün kılmağa çalışmaktadır. Ancak, bütün gayretine rağmen, neticenin kendisi hakkında faydalı ve hayırlı olacağını kabul etmek zordur. Maamafih, Almanya bütün gücünü ve imkânlarını seferber ederek faaliyete geçmiştir ve ilkönce İngiliz donanmasını Akdenizden çıkartmak hevesi peşindedir. Bunun için de son kozunu oynamakta ve sonbahara kadar neticeyi almak ümidindedir.

Buna mukabil İngiltere de Akdenizdeki hâkimiyetini sürdürmek, Afrika ve Orta Şarktaki vaziyetini emniyet altında bulundurmak azim ve kararındadır. Şimdiki halde ve görünürde vaziyet, İngiliz müdafaasının sonbaharı müşkülâtla olsa dahi; muvaffakiyetle atlatacağı ve kış devresine Akdeniz, Orta ve Yakın Şark muharebelerini kazanmış olarak gireceği ümidini kuvvetlendirmektedir.

Kış devresi başladıktan sonra ise; hareket ve taarruz kabiliyetinin tamamile İngiltereye geçeceğine şüphe yoktur. Çünkü, bu devrede İngiliz ve Amerikan sanayii bu harbin, bilhassa belkemiği olan tayyare ve motörlü vasıta imalinde tam manasile verimini vermeğe başlıyacak, hattâ Almanyanın bütün Avrupa ağır sanayiini kendi hesabına çalıştırmasına rağmen; İngiliz - Amerikan verimi gerek madde, gerek kalite bakımından üstünlüğe geçecektir.

İngilterenin bu vaziyete erişebilmesi için de şimdiki harp mevzilerinde her ne pahasına olursa olsun; tutunması şarttır. Almanyanın kışa kadar plânını tahakkuk ettirememesi takdirinde teslimi silâha yanaşmayıp gelecek yıllar zarfında harbe devam edebilmek hususunda kendi mukavemetini arttırmak için Asyaya doğru daha bazı maceralara teşebbüs edip etmemesi ise, yine herhalde Akdenizde ve Orta Şarkta alacağı neticeye ve belirecek alâmetlerin kendisine ilham edeceği vaziyetlere bağlı olacaktır.

Yalnız bu anda muhakkak olan birşey varsa; o da Almanyanın son kozunu oynadığı ve ölüsünü yere serdiği Avrupa kıt'asının nâşi üzerinde binbir müşkül ve tehlike ile çevrildiğidir.

ETEM İZZET BENİCE

Tünel biletlerine zam yapıldı

Tünel fiatlarına zam yapılmasının Belediye Reisliğinden istendiğini yazmıştık. Şimdilik yalnız 1 inci mevki biletlerine 10 para zam yapılması suretile 4 kuruşa çıkarılması kararlaştırılmış ve bu kararın tatbikine geçilmiştir.

Maamafih idare bu zammı kâfi görmemekte, ayrıca 2 inci mevkilere de zam istemektedir.

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 26

Yazan: *Francis Machard* Çeviren: *İskender F. SERTELLİ*

Çünkü, bu meşhur Alman casusu dün akşam danberi Parise gelmiş bulunmaktadır

size büyük tecrübe dersi olabilir. Bu, ilk muvaffakiyetinizdir; sizi tebrik ederim.

Kadehleri doldurdu:

— İlk muvaffakiyeytiniz şerefine birer likör içelim..

Teşekkür ederek likörü içtim. O da içti.

Sonra birdenbire ciddileşerek sözüne devam etti:

— Sizi Amerikadanberi takibe başlıyan (Vilyams Linkoln) adlı puro fabrikatörü, Almanlarin en meşhur casuslarından biridir. Alman hükûmeti, son verdiği bir kararla Vilyamsı, sizi imhaya memur etmiştir. Vilyams ve Alman hükûmeti şimdi sizi boğuldu sanıyor. Bu itimadı Almanlara vermekle, büyük bir zafer temin etmiş oldunuz!. Fakat, bundan sonra kılığınızı, simanızı değiştirmeğe mecbursunuz.

— Ne dediniz, Madam? Kılığımı ve simamı değiştirecek miyim?.

— Evet. Aksi takdirde (Vilyams) ın eline çok çabuk düşersiniz. Çünkü, bu meşhur Alman casusu dün akşam Parise gelmiştir.

Vücudümde hafif bir ürperme duydum.

— O halde bu «tebdili kıyafet» işine hemen başlamalıyım.

— Merak etmeyin. Bunu ben hazırladım. Yanımdaki gizli odada her aradığınızı bulabilirsiniz.

Ufak kiler gibi bir kapı gösterdi. Fakat açmadı. Likör kadehlerini tekrar doldurdu:

— Uzun yoldan geldiniz.. Henüz yorgun olduğunuzu sanıyorum. Bu likörü ben kendim yaptım, emniyetle içebilirsiniz. Asap üzerinde büyük ve şayanı hayret bir tesiri var. İnsan iki üç kadeh içince, bütün yorgunluğu gidiyor ve neş'eleniyor. Ayni zamanda da muhakeme kudretini arttırıyor.

— Garip şey!. Bir likörde bu kadar meziyet.. mucize doğrusu.

Ve tereddütsüz içtim. O da içti.

Vazifemi bildirecek zarfı henüz bana teslim etmiyordu.

Bana, Nevyorkta yalnız şefim tarafından verilen ve pek mahrem tutulan şifreli adımın yani (Mister Nayn) şifresinin Londradan ona da bildirilmiş olmasından anlıyordum ki, Madam Roza (Entellicens Servis) in çok şayanı itimat bir memuru idi. Böyle olmasaydı, bana mahrem olarak verilen şifreli bir adın Madam Rozaya bildirilmesine imkân var mıydı?

Sabrım tükenmişti.

— Şu zarfı lûtfetseniz de yeni vazifemi öğrensem...

Dedim. Madam Roza tatlı bir tebessümle yüzüme baktı:

— Evvelâ şu küçük odaya geçiniz.. Atölyede kıyafetinizi ve simanızı değiştiriniz. Zarf işini ondon sonra konuşuruz, dedi.

Hemen yerimden kalktım, küçük odaya geçtim.

Burası bir küçük bonmarşa.. garip şey!

Niçin mi garip buldum?

Anlatayım: Burada birkaç gardrop var. Bir sürü kadın ve erkek elbiseleri.. çamaşırlar.. palto ve pardesüler, iskarpinler, botlar, terlikler..

Neler yoktu bu küçük odada.

— Bunlar ne olacak?

Diye sordum.

Sorduğuma da pişman oldum

Güzel İspanyol kadını bana:

— Sizin gibi dostlarımız burada sık sık kıyafet değiştirir. Bu küçük bonmarşa, sanırım ki, size herkesten fazla lâzım olacaktır.

Sonra birden yüzüme baktı:

(Arkası var)

Büyük Röportaj

(1 inci Sahifeden Devam)

mişlerdir. Kızın ailesi de bu işe riza göstermiştir. Daniş Alpagut, kızın ailesine daha resmî müracaati yapmadan, İsmet Dinçerin annesi meseleyi duymuştur. Ve bunun üzerine, Daniş Alpagut kızın evine çağırılmış, fikri sorulmuştur.

İsmet Dinçerin ailesi düşünmüş, taşınmış, böyle bir izdivaca riza göstermiştir. Daniş Alpagut tekrar davet edilmiştir. Genç viyolonist bugün kızın evine giderek ailesile görüşecektir.

Daniş Alpagutun annesi ise, Trabzona gitmiş bulunmaktadır. Müstakbel damat annesinden müsaade almak için Trabzona kadar gitmeği düşünmektedir.

Bu gençlerin evlenmesine Dilsiz, Sağır ve Körler Cemiyeti Reisi mümaneat etmekle beraber, hukukçular, doktorlar, bu iki âma gencin evlenmesinde hiçbir mahzur tasavvur etmemektedirler.

Bu hususta kendisile görüştüğümüz avukat İrfan Emin diyor ki:

«— İki körün evlenmesine kanunen hiçbir mahzur yoktur. Kanun, yalnız, sarî hastalıklı olanların evlenmesine müsaade etmez. Amma, ikisinin gözleri görmediği için iş yapamazlarmış, yahut, bir çak kazalara sebep olurlar, maazallah yangın çıkarsa, kaçamazlarmış.. Bütün bunları kendileri düşünür; ya hizmetçi tutarlar, ve yahut, başkalarının yanında otururlar.»

Diğer taraftan, göz doktoru Şakir Ahmet de şunları söylemektedir:

«— İki körün evlenmesinde tıbben bir mahzur yoktur. Yalnız, körlüğün, vücuttaki herhangi sarî bir hastalıktan ileri gelmemesi şarttır. Yoksa, gözleri görmüyor, diye, iki genci evlenmekten mahrum bırakmak doğru değildir. Fakat, tabiî, bunların yalnız oturmamaları ve muhakkak surette gözleri gören kimselerin yanında yaşamaları lâzımdır.»

Cimmadaki İtalyanlar

(1 inci Sahifeden Devam)

HAREKAT HAKKINDA TAFSİLAT

Nairobi, 31 (A.A.) — Cenubî Habeşistanda göller muharebesi neticesinde, 14 gün içinde, 25 bin kilometre murabbaında fazla arazi düşman kuvvetlerinden temizlenmiştir. İtalyan mağlûbiyeti, bu mıntakada da Amba-Alagi mıntakasındaki kadar tam olmuş ve İtalyanlar, burada da iki kuvvet arasında kalmışlardır. Göller mıntakasında, Şarkî Afrika kıtaları Şimalden ve altın sahil kıtaları Cenuptan harekete geçmiştir. Bu kıtalar, düşmanın ileri hareketini ve ricatini kesmiş ve Garpte dağlık mıntakalardaki Habeş vatanperver kuvvetleri ise muhasarayı itmam eylemiştir.

Cenup bölgesinde 7 bin esir alınmıştır. Şimal bölgesinde alınan esirlerin miktarı daha çok mühim olmuştur.

İğtinam edilen malzemeyi tahmine kalkışmak imkânsızdır. Meselâ bir tek yol üzernde 170 top iğtinam edilmiştir.

Bu seferin mühim neticesi, vaktiyle 3120 kilometre olan Nairobi — Adisababa münakale hatlarının halen 1540 kilometreye inmiş olmasıdır.

Bu mıntakada bulunan İtalyan kuvvetlerinn heyeti mecmuasından, şimdi 24 üncü fırkaya mensup bin kadar kişi kalmıştır. Ve bunlar da eğer sağ kalabildilerse, Margareta gölünün Şimal kıyısı boyunca ricate çalışmaktadır.

ZAYİ — Eminönü Yabancı askerlik Şubesinden almış olduğum askerî terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

1314 Tevellütlü Tahir KÖKSAL

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

«Manyetik Sahaları kabili Rüyet hale getirmek usul ve ameliyesi» hakkındaki ihtira için alınmış olan 16 Haziran 1937 tarih ve 2407 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kerre başkasına devir veyahut ihtirar Türkiyede mevkii fiile koymak için icara dahi verilebileceği teklif edilmekte olmakla bu hususa fazla malûmat edinmek istiyenlerin Galatada, Aslan Han 5 inci kat 1 — 3 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

ZAYİ — Kılıçali Şubesinden almış olduğum askerî vesikamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Kemaliye Sandıkbağı mahallesinden 317 Tevellütlü Ahmet oğlu Ali Osman Men Ali

ZAYİ — Beyoğlu Evkaf Müdürlüğünden almakta olduğum tekaüt maaş cüzdanımı ve bu cüzdana mahsus mühürümü zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Mülga İstanbul Vilâyeti Evkaf Kütüphane Müfettişi Hacıbey Zade Ahmet Muhtar Yeğitaş

ZAYİ — İstanbul Limanından almış olduğum 4/478 sayılı liman tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Hasan BARLAK

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet Benice - Neşriyat Direktörü Cevdet Karabilgin

Basıldığı Yer:

SON TELGRAF Matbaası

Hücum Borusu

Trablusu Nasıl Aldık, Nasıl Kaybettik?

Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Tefrika No. 54

"Üzülmeyin.. Sizi kurtarmak için icap eden her şeyi yaptım. Çocuklarınızı da düşündüm,,

Sonra geriye döndü..

Besim Bey bu hareketten çok hoşlanmıştı.. Fakat bunun da aksi tesiri çabuk görüldü..

Belediye reisi Karamanlı Hasüne hainin adamları sokak başlarını tutmuşlar, el altından halkı hükûmet aleyhine ve mütecavizin lehine kışkırtmakta devam ediyorlardı. Kervancı Mustafanın önü sıra vaveylâyı kopararak kaçışan Arapları bunlar topladılar..

— Nereye gidiyorsunuz?

Diye durdurdular..

Hâdiseyi öğrenince:

— Durmayın! Çoluk çocuğunuzla birlikte hemen belediye reisinin sarayına koşun.. O, sizi düşünüyor, şehri düşünüyor! Bu Osmanlı memurlarından hayır olmadığını daha önce biz size söylemiyor muyduk? Haydi, çabuk oraya koşun. Paşa sizi bekliyor!

Propagandasile Hasünenin etrafında toplanmağa sevkettiler...

Fırsat düşkünü Hasüne, ellerini açıp kendisine koşan yerlileri câli bir şefkat tezahürü içinde karşıladı:

— Üzülmeyin.. Sizi kurtarmak için icabeden her şeyi yaptım! Yalnız çocuklarınızı buraya, sarayın bahçesine ve avlusuna koyun, kendiniz silâhlarınıza sarılarak binayı, Osmanlı memurlarile jandarmalarının muhtemel bir hücumuna karşı müdafaa ve muhafazaya hazırlanın.. Üst tarafını bana bırakınız!

Dedi..

Sonra yanında duran kâhyasını bir göz işaretile harekete sevketti. Kâhya saraydan fırladı, mermiler altında yıkılan Trablus sokaklarından koşarak geçti.. Sahile indi.. Kuytu bir köşeye sindi.. Cebinden çıkardığı ufak bir düdük ile top namlularından beyaz dümanlar fışkıran İtalyan donanmasına işaretler vermeğe başladı..

Bu işaretlere donanmadan cevap ve mukabele gösterilmedi. Amma, bu sırada gerek vali vekili, gerekse etrafındakileri hayrete düşüren bir ihanet ve hiyanet vak'ası cereyan ediyordu.

Biraz evvel Hasüne paşanın evinden gizli bir emirle çıkan Halife, doğru belediye binasına gitmiş, bomboş binayı dolaşmış, kimseyi bulamayınca ters yüzüne dönerek kendi kulübesine gitmişti..

Kulübedeki dolabı, sandıkları araştıran belediye reisinin ihanet arkadaşı koltuğuna bir paket sıkıştırdı. Dışarı çıktı.

Bu pakette, Trablusu satan hainlerin düşmana işaret çekecekleri beyaz bir yatak çarşafı sarılıydı.

Günlerce evvel; tasarlanmış bir hiyanetle Türk vatanının bu Afrikadaki parçasını düşmana satmağı kuran hain Belediye reisi işte bugün tasavvurunu düşünceden tatbik sahasına geçiriyordu.

Halife, kulübesinden fırlayınca arkasına bakmadan koşmağa koyuldu.. Soluğu belediye önündeki saatli bayrak kulesinde aldı.

Yolda yanına katılan iki kişiye orada bombardımandan ürkerek birer köşeye sığınmış iki sefili daha ekledi.. Kulenin dibine geldi.

Yıllarca ucunda şanlı Türk bayrağını dalgalandıran bayrak direğinden ipi çekti.. resmî gün olmadığı için ip boş duruyordu. Bunun düğümlü ucuna tıpkı bayrak bağlar gibi beyaz yatak çarşafını iki ucundan enine düğümledi. Yanındakilere döndü. İhanetle titreyen bir sesle ilâve etti:

— Arkadaşlar.. Bizi şu cehennem yağmurundan kurtaracak tek çare budur. Ben de emir kulu yum.. Büyüklerimiz böyle düşünüyor. Yanımızdaki Osmanlı memurları buralı olmadıkları için sözde İtalyanlara karşı koyacaklarmış. Senelerdenberi ellerinden çektiğimiz yetmiyormuş gibi şim-

(Arkası var)

● TAKVİM ●

Rumi 1357 MAYIS 18	Hızır 26	Hicri 1360 C. EVVEL 4

Yıl 941 Ay 5	Vasafi S.	D.	Vakit	Esarî S.	D
MAYIS	5	31	Güneş	8	58
31	13	11	Öğle	4	38
	17	11	İkindi	8	37
	20	33	Akşam	12	00
Cumartesi	22	32	Yatsı	1	59
	3	17	İmsâk	6	43

Gayri Menkul Satış İlânı

Beyoğlu Sulh Mahkemeleri Baş Kâtibliğinden:

Mustafa Mestan Rutbay ile Alî kızı Hacer Namiye, Sermet evlâtları Mesadet, Emine Nazmiye, Hüseyin ve Alinin şayian ve müştereken mutasarrıfı bulundukları Beşiktaşta Ekmekçi başı Ali Ağa mahallesinde eski Bakkal yeni Çeşme sokağında eski 22 yeni 9 No. ile murakkam bodurum katından maada üç katlı haricen ve dahilen ahşap olup bodurum katında bir hol üzerinde bir oda ve kömürlük, odunluk, helâ ve mutfağı ve birinci katta bir medhal, sofa ve iki oda ve bir helâ ve ikinci katta bir sofa üzerinde iki oda, bir helâ ve üçüncü katta bir sofa üzerinde bir odadan ibaret ve duvarla muhat küçük bahçesinde ayrıca bir mutfağı bulunan tamamı 1600 bin altı yüz lira kıymeti muhammenesinde bir hane ile yine ayni mahalde ve sokakta ve Setbaşı sokağı köşesinde kâin ve halen 26 No. tajla murakkam eski 22 yeni 6 No. lu evvelce ahır ve halen içinde iskân edilmekte bulunan iki kat yarı kâgir ve yanında duvarla muhat bahçesi bulunan tamamı 1500 Bin beş yüz lira kıymeti muhammenesinde bir bina şuyuun izalesi zımnında açık arttırmaya konulmuştur. Bu gayri menkullerin evsaf ve tafsilâtı satış dosyasında bulunan vaz'iyed zabıt varakasında mevcuttur. Birinci açık arttırmaları 24/6/941 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 14,30 dan 16,30 a kadar Beyoğlu Sulh Mahkemeleri kalem odasında ve Başkâtip nezdinde yapılacaktır. Arttırma bedeli muhammen kıymetlerin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirdeen son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere ikinci açık arttırmanın 4/7/941 tarihine müsadif Cuma günü saat 14,30 dan 16,30 a kadar icra edilerek en çok arttrana kat'i olarak ihale edilecektir.

Birikmiş ve ihale gününe kadar birikecek Belediye ve bina vergileriyle evkaf icaresi hissedarlara, Dellâliye rüsumu ile 20 senelik tâviz bedeli, ihale pulu, tapu harçları müşteriye ait olacaktır. Arttırmaya iştirak edecek kimselerin gayri menkullerin muhammen kıymetlerinin yüzd yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini veya millî bir bankanın bu nisbette teminat mektubunu vermeleri şarttır. Arttırma bedelinin kendisine ihale olunan tarafından ihale gününden itibaren verilecek mühlet içinde mahkeme kasasına ödenmesi mecburîdir. Ödenmediği takdirde ihale feshedilerek kendisinden evve en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona ihale edilecek ve o da razı olmaz veya bulunmazsa hemen yedi gün müddetle arttırmaya çıkarılacaktır. Yapılacak ilân alâkadarlara tebliğ edilmiyecektir. Müzayede sonunda en çok arttırana ihale edilecek ve her iki halde birinci ihale edilen kimse iki ihale arasındaki farktan ve zarardan mes'ul tutulacaktır. İhale farkı ve geçen günlerin yüzde beş faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın tahsil olunacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların gayri menkuller üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa ve saireye dair olan haklarını ve iddialarını evrakı müsbiteleriyle on beş gün içinde satış memuru olan mahkeme Başkâtibine bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilleriyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç bırakılacaklardır. Müzayedeye iştirak edenlerin bütün şeraiti kabul etmiş ve evvelden öğrenmiş ve bilerek gayrimenkullere talip bulunmuş oldukları addedilerek sonradan itirazları mesmu olamıyacağından satış gününden evvel gayri menkulleri gezip görmeleri ve fazla malûmat almak istiyenlerin 941/2 No. ile Mahkeme Başkâtipliğine müracaat etmeleri ilân olunur. (5321)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Beyoğlu, Eminönü, Fatih, Beşiktaş, Üsküdar ve Kadıköy Belediye hudutları dahilindeki yollarda ve trotuarlarda açılacak bacaların kapatılması ve üst kaldırım Veretmanlarından yapılması işi kapal zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 30,000 lira ve ilk teminatı 2250 liradır. Mukavle, eksiltme, Bayındırlık umumî, hususî ve fennî şartnameleri proje ve keşif hulâsası ile buna müteferri diğer evrak 150 kuruş mukabilindte Fen İşleri Müdürlüğünden verilecektir. İhale 11/6/941 Çarşamba günü saat 15 de daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden 8 gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet, 941 yılına ait Ticaret Odası vesikaları vesair vesaikle 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. «4010»

AKSARAYDA

KIZILAY HASTABAKICI HEMŞİRELER MEKTEBİ

dahilinde

Gönüllü Hastabakıcı

Yetiştirmek için 2 Haziran 1941 den itiabren kurs açılacaktır. Meccanî olan bu kursa aşağıda yazılı şartları haiz olanlar alınır:

1 — 18 ilâ 45 yaş arasında bulunmak.

2 — En az ilkmektep tahsili görmüş olmak.

Kaydolunmak ve dersler hakkında malûmat almak istiyenler yukarıda adresi yazılı mektebimize her gün saat 8 — 16 raddelerinde müracaat edebilirler.

Devlet Denizyolları işletme U. Müdürlüğü ilânları

Köprü - Haydarpaşa - Kadıköy hattı tarifesi

Devlet Demiryolları İdaresinin posta ve banliyö katarları tarifesinde yaptığı tadilâta mütenazıran Köprü — Haydarpaşa — Kadıköy vapur tarifesi de 1 Haziran 941 tarihinden itibaren değiştirilecektir. Yeni tarife iskelelere asılmış ve cep tarifeleri de gişelerimizde satışa çıkarılmıştır. (4114)

Haftalık Askerî İcmal

(4 üncü sayfadan devam)

miştir. Alman hava kuvvetleri artmamıştır. Buna mukabil İngilizler Habeşistandan Filistine takviye kuvvetleri şevketmişlerdir.

7 — Libya cephesinde:

Almanlar Libyada Mısır hududunu tecavüz ederek ileri harekete geçtiler ve (Cehennem geçidi) denilen Hilayfa mevkiini işgal ettiler. Biz bu taarruzun mahdut hedefli olacağını tahmin etmiştik. Bu taarruz Sollum mevkiinin 3 kilometre şarkında durmuştur. Şimdi cephe Sollumun 3 kilometre şarkından itibaren 50 kilometre kadar cenuba çöle doğru uzanmaktadır. İngilizler buna mukabil Sicilya - Trablusgarp - Bingazi arasında 3 gemi batırmışlardır. Almanların ikmal ve muvasala güçlüğü devam etmektedir. Bu cephede büyük bir Alman taarruzu beklenemez.

Memur Aranıyor

Devairi Resmiyede iş takip edecek genç muktedir 18 ilâ 25 yaşlarında bir kimseye ihtiyaç vardır. Arzu edenlerin Galata Kemeraltı İzmirli oğlu han altında 9 numaraya müracaatları.

RADYO

31 Mayıs 1941

18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı.
18.03 Müzik: Karışık Program — Piyasa ve Film Şarkıları.
18.30 Ziraat Takvimi ve Toprak Mahsulleri Borsası.
18.40 Müzik: Radyo Caz Orkestrası (İbrahim Özgür ve Ateş Böcekleri).
19.00 Konuşma.
19.15 Müzik: Radyo Caz Orkestrası rogramının Devamı.
19.30 Memleket Saat Ayarı, ve Ajans Haberleri.
19.45 Müzik: Çifte Fasıl.
20.15 Radyo Gazetesi.
20.45 Müzik: Seçilmiş Şarkılar.
21.00 Konuşma: Memleket Postası.
21.10 Müzik: Dinleyici İstekleri.
21.40 Konuşma (Günün Meseleleri.)
21.55 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necip Aşkın) 1. Ernst Fischer: Tatil Günleri, 2. Kletsch: Aşk Marşı, 3. Hermann Krome Sakalar (Polka).
22.30 Memleket Saat ayarı, ve Ajans Haberleri; Esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut Borsası (Fiyat).
22.45 Müzik: Radyo Salon Orkestrası Programının Devamı. 4. Villy Richartz: Eski Ninni 5. Carl Robrecht: Dağınık Ruhlar, 6. Kreisler: Güzel Roosemarie, 7. Emil Ohlsen: Sevil'de Bir Akşam (Vals), 8. Curt Mahr: Armonika — Polka.
23.15 Müzik: Cazband (Pl.)
23.25/23.30 Yarınki Program ve Kapanış.

YARINKİ PROGRAM

8.30 Program ve Memleket Saat Ayarı.
8.33 Müzik: Şen Parçalar (Pl.)
8.45 Ajans Haberler.
9.00 Müzik: Marşlar ve Hafif Parçalar (Pl.)
9.30/9.45 Ein Saati.
12.30 Program ve Memleket Saat Ayarı.
12.33 Müzik: Hafif Şarkılar ve Şarkılı Oyun Havaları.
12.45 Ajans Haberleri.
13.30 Müzik: Hafif Şarkılar ve Şarkılı Oyun Havaları: Devam.
13.30 Konuşma (Dereden — Tepeden).
13.45//14.00 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Volonist Necip Aşkın).

BORSA

30 Mayıs 1941

		Açılış	Kapanış
1	Sterlin		5.24
100	Dolar	130.—	132.20
100	Frank		—
100	Liret		—
100	İsv. Fr.		29.95
100	Florin		—
100	Rayişmark		—
100	Belga		—
100	Drahmi		0.9975
100	Leva		—
100	Çek Kronu		—
100	Peçeta		12.9375
100	Zloti		—
100	Pengö		—
100	Ley		—
100	Dinar		—
100	Yen		31.1375
100	İsv. Kr.		30.745
100	Ruble		—

BÜTÇE MÜZAKERELERİ BİTTİ

Meclis, dün mülhak bütçeleri de müzakere ve kabul etti

Ankara, 30 (TELEFONLA) — Dün saat on dörtte toplanan Büyük Millet Meclisi iki celse aktederek mülhak bütçe müzakerelerine saat yirmi bire kadar devam etmiştir.

Dünkü toplantıda Devlet Hava Yolları, Hudut ve sahiller, inhisarlar, orman, posta, telgraf ve telefon, Devlet demiryolları ve denizyolları umum müdürlüklerin bütçelerile Beden terbiyesi umum müdürlüğü teşkilât kanununu ve bütçesini kabul etmiştir. Ayrıca Millî Müdafaa Vekâleti kara kısmı bütçesi için de 83 milyon liralık fevkalâde tahsisat kabul edilmiştir.

İNHİSARLAR UMUM MÜDÜRLÜGÜ

İnhisarlar umum müdürlüğü bütçesi görüşülürken başta Ziya Gevher olmak zere Mazhar Müfit ve Bayan Türkânla bir çok mebuslar yüksek dereceli alkolün şiddetle aleyhinde bulunmuşlar ve yeni nesli bu belâdan kurtarmak için bilhassa rakı derecesinin indirilmesi tekliflinde bulunmuşlardır.

Ziya Gevher bu meseleden bahsederken şöyle demiştir:

— Millî Şefimiz senelik nutukların da alkol derecelerinin indirileceğini teb şir buyurmuşlardı. Vekile soruyorum. Millî Şefimizin ağzından çıktığı için devlet programına girmiş olan alkol derecesi hakkında ne yaptı? Bu eksikmiş gibi başımıza bir de votka çıktı ve kadınlar arasında taammüm etti.

İNHİSARLAR VEKİLİNİN BEYANATI

Kürsiye gelen Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz, rakının mazarratını hükûmetin de daima göz önünde tuttuğunu, içki menedilecek olursa kaçakçılığın ortaya çıkacağını, bu işi Amerikalıların bile başaramadığını söyliyerek sözlerine şöyle devam etti:

— Bugün dünyanın takip ettiği bir yol var ki, biz de onu takip ediyoruz. Halkı yüksek dereceli içkilerden çekip az dereceli içkilere alıştırmak için uğraşmaktayız. Rakı satışı azalmıştır. Ayrıca yakında Meclise takdim olunacak bir kanunla şarabı da inhisar maddeleri arasından çıkarıyor ve serbest bırakıyoruz. Bu suretle hem bağcılar kazanacak, hem de ucuz bir içki olduğundan bu az dereceli içki halk arasında taammüm edecektir.

Bir arkadaşım uyuşturucu maddelerden de bahsetti. Şunu herkes bilmelidir ki, memlekette uyuşturucu madde salgını yoktur.

Arkadaşlarım rakının derecesini indirmeği teklif ettiler. Biz bunu tecrübe ettik. Kırk dereceli rakılar çıkardık, fakat satılmadı.

ORMAN UMUM MÜDÜRLÜGÜ

Bundan sonra orman umum müdürlüğü bütçesine geçilince muhtelif hatipler Ziraat Vekâletinden bazı temennilerde bulundular.

Kürsüye gelen Ziraat Vekili Muhlis Erkmen, ormanları, sınırlama ve tahdit etme işinin süratle yürüdüğünü, rakkamlarla izah etti.

BEDEN TERBİYESİ UMUM MÜDÜRLÜGÜ

Saat on yedide on beş dakika istirahat eden Meclis, tekrar toplandığı zaman kürsüye Başvekilimiz Doktor Refik Saydam gelmiş, Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünün teşkilât kadrosuna ait müzakerenin müstacelen yapılmasını teklif etmiştir.

Bu teklif kabul edildiğinden kürsüye gelen Osman Şevki, Beden terbiyesi genel direktörlüğü teşkilât kadrosunun noksan ve hatalı olduğunu ileri sürerek yalnız bir kısımda gösterilen memurlardan yüzde seksen ikisinin mütehassıs olarak istihdam edilmek istendiğini söylemiş ve demiştir ki:

— Bence bu mütehassısların adedi aşarat hanesine dahi çıkamaz. Beden terbiyesinin bu teşkilât kanunu bizi gayemize eriştiremiyecektir.

Söz alan Sırrı Day 1940 yılında olduğu gibi yalnız 1941 haziran ayına mahsus olmak üzere beden terbiyesinin muvakkat bir bütçe ile idare edilerek teşkilât kanununun iyice tetkik, edilmesini teklif etmiştir.

Rana Tarhandan sonra, diğer hatipler de söz söylemişlerdir.

Başvekil, Meclis Reisinden [illegible] den terbiyesi genel direktörü [illegible] söz istemiş ve General Cemil [illegible] ner kürsüye gelerek:

Yüksek Başvekilin müsaade[illegible] sorulan suallere cevap verece[illegible] diye söze başlamış ve ezcümle [illegible] na Tarhanın Meclis hürsüsünde [illegible] sorduğu suallerin cevaplarını [illegible] mağa fırsat bulduğunu söyl[illegible] elinde kalın bir tomar halin[illegible] tuğu kâğıdlardan izahatını [illegible] muştur.

Vakit hayli ilerlemişti. Ge[illegible] izahat uzadkça uzuyordu. [illegible] Tarhan kendisine verilen [illegible] kâfi olduğunu bildirdi. Yalnız te[illegible] sual sorduysa da Meclis umumî [illegible] alkışlar arasında generali susta[illegible] cevap vermesine meydan bırak[illegible]

Bundan sonra Beden Terbiyesi [illegible] satından bazı maddelerin tayyed[illegible] hakkında takrirler verilmişse de [illegible] edilmemiştir.

Devlet Demiryolları ve Deniz[illegible] umum müdürlüğünün bütçelerinin [illegible] zakeresinden sonra celseye nihayet [illegible] rilmiş, reis, bütçe müzakerelerinin [illegible] tiğini ve Meclisin Pazartesi günü [illegible] on beşte toplanacağını bildirmiş[illegible]

SANİN DİŞ MACUNU

Dişlere Hayat Verir.

ANCAK: Her sabah, öğle ve akşam, her yemekten sonra mutlaka fırçalamak şarttır. Bu usulü şaşmadan muntazam bir metodla takip edenlerin dişleri mikroplardan, hastalıklardan muhafaza edilmiş olur, paslanmaktan ve çürümekten kurtulur. Her zaman temiz, parlak ve güzel olarak kalır.

SANİN DİŞ MACUNU ile sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 24 Mayıs 1941 Vaziyeti

Aktif

		Lira	Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	72.604,465	102.123.988,77	
Banknot		7.415.667,—	
Ufaklık		692.141,79	110.231.797,56
Dahildeki Muhabirler:			
Türk Lirası		400.247,13	400.247,13
Hariçteki Muhabirler:			
Altın: Saf ikilogram	12.937,317	18.197.370,87	
Altına tahvili kabil serbest dövizler		—,—	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri		46.685.821,16	64.883.192,03
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		158.748.563,—	
Kanunun 6-8 ci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat		21.253.171,—	137.495.392,—
Senedat Cüzdanı:			
Ticarî Senetler		276.829.157,19	276.829.157,19
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
A - Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibarî kıymetle)		46.149.523,93	
B - Serbest Esham ve Tahvilât:		7.926.615,34	54.076.139,27
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans		4.741,69	
Tahvilât üzerine avans		7.808.722,—	
Hazineye kısa vadeli avans			
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		146.684.926,75	154.498.390,44
Hissedarlar			4.500.000,—
Muhtelif			9.609.022,27
Yekûn			812.523.337,89

Pasif

	Lira	Lira
Sermaye		15.000.000,—
İhtiyat Akçesi:		
Adî ve fevkalâde	7.822.019,15	
Hususî	6.000.000,—	13.822.019,15
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye	158.748.563,—	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat	21.253.171,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	137.495.392,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	17.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	250.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No.lı kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen	101.000.000,—	505.495.392,—
MEVDUAT:		
Türk Lirası:		
Altın: Safi kilogram 877,150	65.238.942,49	
	1.233.782,03	66.472.724,52
3850 No. lu kanuna göre Hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:		
Safi kilogram 55.541 930	78.124.167,90	78.124.167,90
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	—,—	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	25.093.166,76	25.093.166,76
Muhtelif		108.515.867,56
Yekûn		812.523.337,89

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN:

Yaz Tarifemiz Haziran'ın 3 üncü Salı sabahından itiberen tatbik olunacaktır.

TAKSİM GAZİNOSU MÜDÜRİYETİ:

YAZ BAHÇESİNİN bugünkü CUMARTESİ GÜNÜ Açılacağını sayın halka müjdeler.

YENİ VE ZENGİN VARYETE PROGRAMI

Hergün saat 18 — 20 arasında Matine
Hergün Öğle ve Akşam Yemekleri
ÇİGAN ORKESTRASI — CAZ — Dans

İstanbul Halk Sandığı Türk Anonim Şirketinden

Yaz mevsimi münasebetile 2 haziran 941 pazartesi gününden itibaren, gişelerimiz aşağıda gösterildiği saatlerde acık bulunacağı sayın müşterilerimize ilân olunur.

SABAH: 9.30 - 12
AKŞAM: 13 - 15
CUMARTESİ: 9.30 - 11.30